

¶ Expositio threno-

rum .idest Lamentationum Jeremie prophete: Necnon et nouem Lectionum que pro defunctis in Ecclesia decantari solent: excepta Hispaliter Nicolao de Lira: per Petrum Huñez delgado presbyteru.

¶ His apposita fuit

Passio dñi Scdm Mattheu. exametris carminibus composita. Necnon Carmen Philippi Beroaldi. de die Dominice Passiois. Et Antonij Flamini Siculi carmen super titulo Crucis Romę inuento in maiore puerorum vilitatem.

Eiusdem de laudibus

Hispalitane ecclesie carmen.

Christicola ingrediens viua de caute superbium.
Tu templum videas: eximiumq; decus
Est ingens: amplum spaciosaq; menia pandit.
Pars sua queq; quadrat: tendit in astra caput.
Inclyta constructis en fulget machina sacris:
Arte micans pura: quam bonitate polit.
Instar habent eboris iuncta hec testudo colūnis:
Que fixos oculos delitiosa tenent.
Splendida que gemmis: fuluoq; ornata metallo.
Ipsa erat angelicis conceleblanda modis.
Nam stellas celo: bibulas quis in equore arenas!
(Theonides quamuis sit) numerare queat?
Religione pijs: doctisq; est fulta ministris.
Et micat in terris: phebuis vt ipse polis.
Vt reliquos flores vernans rosa vincit in horto.
omnia sic vincit lumine templa suo.

¶ Finis.

Et factū est. etc. Usq; ad illā partē: et ulans dixit: totū istud videt appositū ab aliquo expositore ad cōtinuandū sententiā capitulis sequētib;: quod non est in hebreo nec in libris correctis. Quo sedet. In pcedentibus hui; libri pphetavit Hieremias destructionē Hierl'm futurā. hic consequenter deplorat eā iam factā: quia vidit suam prophetiā completā. Circa. quod sciendū qđ singulis versibus lit

tere hebraice preponū tur scđm ordinē alpha beti. Et dicunt aliq; qđ ppositę sunt ad signifi candum sententiā ver suum quib; preponū tur: et sic ex interpreta tionibus litterarū p cedunt ad expositionē vsuū. S; hoc nō vide tur bene dictum. Prīmo quia hebrei quo rum sunt iste litterę: et per pns virtutem ear; debent magis cogno scere: nihil tale dicunt

1. Doctrina

Incipitur expo=

sitio Librorum vna cum textu.

Lamentatio prima.

L factū est postq; i captiuitatē reda ct⁹ est israel: et hierl'm deserta est: sedit Hieremias ppheta flens: et planxit lamentationem hāc in hierusalē et amaro animo suspirans et iulas dixit. **Aleph.**

Scđo quia lra p se sūpta vt lra est nullā h; significatiōē: nec p pns interpretatiōē. h; aliqua lra vt est dictio aliqđ significet: sicut apud latinos hec lra. a. prout est prepositio sigt sine: si q; ex ista significatiōe aliq; vellet pcedere ad exponēdū virtutem ipsi;. a. put est lra vel scriptura p. a. incipientē: esset manifesta equocatio. Item isti imaginant q; iste lre nō sunt de integritate versuū: s; qđ tituli eis prepositi: qđ nō est verū q; sic sunt de integritate vsuū in hebreo: sicut apud nos in illo hymno. A solis ortu. etc. lre latine incipiēdo ab. a. vsq; ad. g. inclusiue: sūt de integritate versuū. Q; p̄mus incipit p. a. A solis ortu. etc. scđs p. b. Beat⁹ auctor seculi. etc. Et sic con sequenter vsq; ad. g. et eodē modo est hic de lris in hebreo. S; trāslator nō potuit in latino suare ordinē lrarū latinarū in pncipijs versuū: q; p̄ma dictio in hebreo pro qua transfert quō: incipit p. Aleph. et quō incipit p. q. et ideo singulis vsib; p̄posuit se paratim lras hebraicas p ordinē: nō ad designādū aliqđ. nisi qđ p tales lras inci p̄sit vsus in hebreo. Lamentatiōes. n. iste scriptę sūt metricę in hebreo: et tpe Hiere mie currebat mod⁹ talis metricādi aliquā materiā. s. q; vsus inciperēt ordinate a lris alphabeti. Sciēdū etiā q; hic nō est q̄rēd⁹ pass⁹ artis: s; mag; dolētis et cōquerēt; q; lamētās aliquod factū id frēq̄nter repetit sub alijs vsib;. sicut inf lamētās filiū mortuū. aliqñ noiat ipsum. pp̄io noie. aliqñ noiat eū cor suū. aliqñ vitā suā. et sic de alijs. et frēq̄nter de vna psona trāsit ad aliā: magis fm motū affectiōis: quā fm ordi nē rōnis. Præterea sub noie ciuitatū vll' locor; iteligiēt ppl's sibi p̄us habitās. et sic d; ciuitas vel loc⁹ desolari: vel flere: p desolatiōe et fletu ppli. His igit pmissis hec pars libri Hieremie q; apđ hebreos cynoth vocatur. i. lamentatiōes: i. duas ptes di uiditur. q; p̄mo ponit Hieremie lamentatiō. scđo eiusdē oīo. v. cap. Prīma diuidi tur in quattuor partes secūdam quadruplex alphabetum hebraicum: secūdam q; lamentationes iste metricę scribuntur. et hec in quattuor capitulis: et hoc modo pre tens capitulum posset diuidi in. xxij. ptes scđm numerū litterarū. sed non est vis q; sicut dictū est iste littere non ponūtur hic ad sensū litteralē designandū. dicit ergo

Quomodo sedet sola). i. habitatoribus suis priuata. (ciuitas plena populo): scz anteq̄
 esset destructa.) facta est quasi vidua). i. dignitate regni z sacerdotij orbata (dñā gē
 tium). i. que fuit dñā gentium. maxime tēpore dauid z salomonis: qui multas gentes
 alienigenas sibi subiecerūt. vt habet. ij. Reg. z. iij. Et ad idē p̄tinet qđ subdit. (p̄n-
 ceptus puinciarū). scz tēporib⁹ dictis (facta est sub tribute). scz regis babilonis (plo-
 rans plorauit (per hāc
 reduplicationē intelli-
 git fletus abundantia.
 (in nocte). i. tēpore tri-
 bulationis z angustie:
 quod dicitur nox. (z la-
 chrymę eius in maxil-
 lis ei⁹) p hoc designa-
 tur cōtinuatio z diutur-
 nitas fletus (nō est qui
 consoletur eā) quia po-
 puli iudeis confoede-
 rati: vt egyptij z asirij
 z alij alij in necessita-
 te eā reliquerunt: z nō solum reliquerunt: sed etiā chaldeis eorū aduersariis fauerūt ideo
 subdit. (Oēs amici eius zc. Migravit iudas ppter afflictionē z multitudinē serui-
 tutis) sicut enī fuit dictū cap: pcedētī illos transfulerūt chaldei: q̄ ppter robur cor-
 poris vel idustriā artis poterāt eis seruire: alios diminūtes p cultura terre. (Habi-
 tauit inter gen.) ppl̄s in babilonē duct⁹. (nec inuenit requiē) quia laboribus duris
 affligēbat. (Oēs persecutores ei⁹ apprehenderūt eā). i. hierlm. (inter angustias) scz
 famis z mortalitatis q̄ pualuerūt in ciuitate qñ fuit capta. vt dictū est supra. R. S.
 exponit inter angustias. s. viarū vbi capiebant: quia non poterant diuertere.

Uision. Hic cōuertit se ad lamentandū tēplī destructionē: quod erat in mōte
 syon: cū dicitur vie syon. s. p quas ppl̄s veniebat ad tēplū de locis exteriorib⁹. (Lu-
 gēt) hoc dicit metaphoricę: sicut dicebant gaudere in ppl̄i multitudine: vñ in hebreo
 habet. Uie siō herbose. qz null⁹ trāsibat p eas. (eo q nō sint q̄ veniant ad solēnita-
 tem). i. ad solēnitates: qz ponitur singulare p plurali: sicut frequēter fit i scriptura
 veteris ac noui testamē-
 ti: ter enī in anno debe-
 bat ppl̄s cōparere in
 templo: scz in paschate:
 pētecoste: z festo taber-
 naculorū. Exodi. xxiij.
 sed destructo templo z
 ppl̄o captiuato nullus
 veniebat. (omnes porte
 eius destructę) qz chal-
 deis incense vt dictū est supra. (Sacerdotes ei⁹ gemētes) qz aliq̄ fuerūt occisi: z ce-
 teri in captiuitatē ducti. (Virgines ei⁹ squalide). i. deformate ex fame labore. (z ipsa
 opp̄ssa amaritudine. i. nō potēs se resurgere: sicut q̄ opp̄ssus est iportabili pōdere
 (Facti sūt hostes ei⁹ i capite) qz añ erāt i cauda. (inimici ei⁹ locupletati sūt) de bōis q̄
 erāt i hierl̄ z iudea: qz tñ h factū ē ex diuisa iustitia subdit. qz dñs locut⁹ ē sup eā. zc.

Lectio. ij.

Daleth. Uie siō lugēt: eo q nō sint q̄ veniāt
 ad solēnitatē. Oēs porte ei⁹ d̄structę. sacer-
 dotes ei⁹ gemētes. Virgines ei⁹ squalide: z ip̄a
 opp̄ssa amaritudine. He. Facti sūt hostes ei⁹ i
 capite: inimici ei⁹ locupletati sūt: qđ dñs locut⁹
 est sup eā propter multitudinē iniquitatū eius.

Jacet
 familia y
 Raet
 mphi mientu

Paruuli eius. q̄ sc̄m̄ leges belli nō debebāt occidī. (Ducti sunt i captiuitatē:) vt crescētes fuirēt chaldæis. (An̄ faciē tribulātis). i. ducenti eos ad tribulationē illi em̄ q̄ ducūt captiuos faciūt eos ire ante se: z nō post. Et egressus est a filia sion (.i. a hierusalē: q̄ d̄r filia sion: eo q̄ ciuitas protegēbaī a tēplo z regia do mo q̄ erat i mōte sio: sicut filia p̄tegīt a matre. (Dis decor eius) .i. regnū z sacerdotiū sō seq̄tur. facti sūt p̄ncipes ei⁹ velut arietes nō iueniētes pascua: z abierūt absq; fortitudine faciem subsequētis. Hierusalem hierusalem conuer.

Paruuli eius ducti sunt i captiuitatē: ante faciē tribulātis. **Clau.** Et egressus ē a filia sio oīs d̄cor eius. Facti sunt p̄ncipes ei⁹ velut arietes nō iueniētes pascua: z abierūt absq; fortitudine faciem subsequētis. Hierusalem hierusalem conuer.

ripes ei⁹ velut arietes). .i. insensati (nō iueniētes pascua) fame afflictī. z abierūt absq; fortitudine) nō potētes i aliquo resistere. (an̄ faciē subsequētis). .i. i captiuitatē ducētis.

Recordata est hierusalē dierū afflictionis sue p̄uaricationis: cōsiderās qd̄ illa afflictio merito sibi veniebat p̄pter pctā sua p̄terita (oīm desiderabiliū suorū) in diuinis cōdescētionib⁹ sibi factis ad votū (q̄ habuerat a dieb⁹ antiq;). .i. a tēpore Moysi quo de⁹ pauit pplm̄ illū cibo celesti. 40. annis: z multa alia beneficia conuulit ei. (Lū caderet popul⁹ eius in manu hostili) eadē est. n. scientia cōtrarioz: z ideo vnū oppositoz aliud ad memoriā reducit: z etiam magis appa-

Lectio. iij.

Zayn. Recordata ē hierlm̄ dierū afflictionis sue: z p̄uaricationis oīm desiderabiliū suorū q̄ habuerat a dieb⁹ antiq;: cū caderet popul⁹ ei⁹ in manu hostili: z nō esset auxiliator. **Viderūt eā hostes: z deriserūt sabbata ei⁹. Beth.** **P**ctm̄ peccauit hrlz p̄pterea instabilis facta est. **Dēs q̄ glorificabāt eā spreuerūt illā: qz viderūt ignominia ei⁹. Ipa aut gemēs: z cōuersa ē retrorsuz. Leth.** **S**ordes eius i pedibus eius: nec recordata ē finis sui. **Deposita ē vehemēter: nō h̄ns consolatorē. Vnde dñe afflictionē meā: quoniā erectus ē inimicus. Joth.**

rere facit: qz opposita iuxta se posita magis elucescunt. (Viderūt eā hostes: captam z erulatā. (Et deriserunt sabbata eius). .i. cultū dei israel: reputātes qd̄ saluare non poterat pplz illū: sed hoc remouet p̄beta dicēs. (Pctm̄ peccauit hierusalē). .i. pctis peccata accumulauit. **P**ropterea instabilis

facta est: nō potes resistere aduersarijs p̄pter dei sui offensas: nō propter eius impotentia. (oēs qui glorificabāt eam) tpe sue p̄speritatis. (spreuerūt illā) tpe aduersitatis. (qz viderūt ignominia ei⁹). .i. destructionē z captiuitatē. (ipsa aut gemēs) sub onere importabili. (z cōuersa est retrorsum). .i. in confusionē a statu honorabili. (sordes ei⁹ i pedib⁹ ei⁹: in hebreo habetur: in oris eius loq̄tur de ea sicut de muliere patiente mēstrua: cui⁹ immundicia descēdit ad inferiora: ita q̄ fedātur ora veili mēu interioris pedestāgentis: z p hoc designat̄ immundicia idolatrie abūdās in hierusalē p̄pter quā fuit destructa. (Nec recordata ē finis sui). .i. ercecata vitijs nō cogitabat punitionē sup se finaliter venturā: ideo subdit. (Deposita est vehemēter). .i. ab omni honore z cōsolatiōe: ideo in p̄sona eius orat̄ p̄beta dicens. **V**nde dñe. zc.

Manū suā misit hostis. i. populus amonitarū z moabitarum: vt dicit rabi Salomon (ad oīa desiderabilia eius). i. ad libros legis de quib⁹ dicit psalmo. 18. Desiderabilia sup aurum z lapidē preciosum multū: dicit em. 18. S. quod chaldeis curren-
tibus ad aurū z argētum in destructionē hierusalē: illi magis voluerunt currere ad
cōburendū libros legis: eo qđ scribit Deutero. 25. Amonites z moabites non intra-
būt in ecclesiā dñi in
eternuz: ideo subdit.
(quia vidit gentes). i.
amonitas z moabitas.
(Ingressas sct.) vbi
lex seruabatur: z po-
tissime. Deuteronomium in latere arce. Deutero. 31.

Manū suā misit hostis ad oīa desiderabilia ei⁹:
qz vidit gētes ingressas sanctuariū tuū: de quib⁹ p̄ce-
peras intrarēt in eccliam tuā. Hierusalē hierlm.

Quomodo. Hic cōsequēter describitur Hieremīc lamētatio sub secūdo alpha-
beto: z p̄mo lamētatur de destructionē ciuitatis z tēpli: dicēs admiratiue. (Quo
obterit caligine) scz admirationis maxime. (In furore suo). i. in effectu sue iusticie
(filiam sion. id est hierusalem. vt expositum est in capitulo precedenti. (Precipit de
celo in terram) id est de statu summe honorabili: ad summe miserabilem. (Inclytā
israel) id est hierusa-
lem que erat metro-
pol. z nobilissima i re-
gno iuda. (Et non est
recorda. pedū suoz
in die s.) id est tēpli qđ
incēderunt chaldei: z
dicitur scabellū pedū
dei: qz intra ipm erat
arca testamēti z p̄pi-
natorium: qđ erat q̄si
sedes dei: z arca qua
si scabellum illius se-
dis: sicut dictum fuit
plenius. Exodi. 25.
(Precipitauit domi-
nus) secundū viā ius-
ticie sue. (Nec peper-

Lectio. iiii.

A Leph. Quomodo obterit caligine i furore
suo dñs filiā sion precipit de celo in terrā in-
clytam israel: z non est recordatus scabelli pedū
suorū in die furoris sui. Beth. Precipitauit dñs
nec peperit oīa speciosa Jacob destruxit i furo-
re suo munitiones virginis iuda: z deiecit i terrā
polluit regnū z principes eius. Gymal. Confre-
git in ira furoris sui omne cornu israel: auertit re-
trosum dexteram suam a facie inimici: z succen-
dit i Jacob quasi ignē flāme deuorātis in gyro.
Hierusalem hierusalem.

cit ex sua misericordia: eo qđ habet semp iusticiā auerā. (Omnia speciosa Jacob)
id est regnū z sacerdotium: ciuitatem z templū: z per cōsequēs alias ciuitates z for-
talicia. (Polluit regnū). i. ostendit pollutum multiplicib⁹ peccatis ex rigore sue pu-
nitionis. (Confregit in ira furoris). i. in effectu sue iusticie. (Omne cornu israel). i.
omnem statum dignitatis z fortitudinem defensionis. (Auertit retrosum dexteraz
suam a facie inimici) quod potest dupliciter intelligi: vno modo referendo ad deū
eo quod non defendit populum israel a suis inimicis. Et sic auertit dexteram sue
virtutis ab eis. Alio modo referendo ad populum a quo deus subtraxit virtutem
z industriam se defendendū: z sic auertit dexteram iudeorum a facie chaldeorum.
Et succendit in Jacob) scz per chaldeos hierusalem z terrā in circuitu incēdendo.

Et tendit arcū suū. i. varios modos inuadendi ciuitatem per exercitū chaldeorum: vel ad litterā: arcū: qz in chaldeorum exercitu erāt multi sagittarij. (Quasi inimicus) sicut. n. cōferendo beneficia ostēdit se amīcū: ita inferendo penas iudicatur a simplicib⁹ inimic⁹: quāuis hoc faciat ex charitate ad purgationē malorum: et exercitū bonorū in virtute patientie. (Occidit omne quod

pulchrum erat visu in tabernaculo filie sion) id est in templo domini quod erat in montesion: qz sacerdotes occisi fuerunt: ibi. vt habetur infra i eodez capite: et omnia p̄ciosa inde asportata: cetera patēt ex dictis vsqz ibi. (Et repleuit in filia iuda. i. in gente iudaica. Humiliatus et humiliatam) qz omnes vtriusqz sexus humiliati: in seruitutē et captiuitatem redigēdo. (Et dissipauit

Lectio. v.

Dileth. Tetēdit arcū suū quasi inimicus: firmavit dexterā suā quasi hostis: et occidit oē quod pulchrū erat visu in tabernaculo filie sion: effudit quasi ignē indignationē suā. De. Fact⁹ est dñs veluti inimic⁹: p̄cipitauit israel. Precipitauit omnia menia ei⁹: dissipauit munitiōes ei⁹: et repleuit in filia iuda humiliatū et humiliatā. Clau. Et dissipauit quasi hortū tētorii suū: demolit⁹ est tabernaculū suū. Obliuioni tradidit dñs in sion festiuitatē et sabbatū: et in opprobriū et indignationem furoris sui regē et sacerdotē. Hierlm hierlm.

quasi hortum) cuius clausure dissipantur collectis fructibus. (Tentoriū suū) id est templum Salomonis: quod erat dispositus intra per sanctum et sancta sanctorum: sicut tabernaculū quod fecerat Moyses in deserto. (Obluioni tradidit dñs). i. tradidit (in sion fest.) Et sabb. quia destructo tēplo et populo captiuato talia cessauerunt quasi per annos septuaginta.

Repulit dñs altare suū. pmittendo illud destrui p̄ chaldeos. (Maledixit sanctificationi sue). i. in tēplo in quo sanctificabantur homines p̄ sacrificia et oblationes: cui maledixit. i. malefecit: dicere. n. dei est facere. ps. 148. Dixit et facta sunt: autē deus non fit actor: mali culpe: est tamē actor: mali pene: et sic male dixit tēplo: in quantum per chaldeos ipsum cōbussit secunduz ordinē sue iusticie. (Tradidit in ma-

Lectio. vi.

Zayn. Repulit dñs altare suū: maledixit sanctificationi sue. Tradidit i man⁹ inimici muros turriū ei⁹. Vocē dederūt in domo dei sicut in die solēni. Beth. Cogitauit dñs dissipare murū filie sion tetēdit funiculū suū et nō auertit manū suā a pditiōe.

inimici muros turriū eius) p̄pe. n. templuz erāt turrez notabiliores ad loci defensionem. (Vocē dederūt i domo dei) scz aduersarij exultādo de captione et spoliatione loci. (Sicut in die solēni)

id est sicut in solēnitatibus solebant cantare leuite laudes dei. (Cogitauit dominus. zc.) quia ab eterno prouidit omnia in tempore faciēda. (Tetēdit funiculū suū) ad destruendum secundum lineam sue iusticie: isto modo dicitur. 2. Reg. 8. Mensus est dauid duos funiculos ynum ad occidendū. zc.

Luxitq; antemurale: antemurale enim est pars murus ante murum principale in clau-
suris ciuitatum: et vterque fuit dissipatus in hierusalē. (Defixi sunt). Hic specialiter la-
mentatur hieremias destructionem personarum et afflictionem, in continuando se ad preceden-
tia: premitur de ciuitatis destructione dicens. (Defixi sunt in terra porte eius) id est
amorem de locis suis et in terram pletem. (Perdidit, etc. regem eius). i. sedechiam qui fuit du-
cus in babilonem et plu-
res de principibus suis.
(Nō est lex) id est do-
ctor legis qui fuerunt oc-
cisi: ita exponit. ra. sa.
pā: etiam exponi de le-
ge ad litteram quae fuit tunc
combusta: ut dictum est su-
pra cap. precedente: ta-
men postea fuit per es-
drā reparata. (Et p-
phete eius). i. pphete

te hierusalē qui non erant veri sed falsi pphete: ideo subditur. (Nō inuenerunt visio-
nem a dño sed magis a sua fictione vel demonum illusionem. (Sederunt in terra contum-
erunt senes filie sion). i. hierusalē quasi dicat illi qui prius erat ibi in honore et loquaban-
tur in auctoritate: sunt in honorati et muti pro confusione. (Contum-
erunt senes filie sion) in signum tristitiae. Aliq; libru habet hic additum: virgines hierusalē: sed non est in he-
breo: et ideo hec littera refertur ad senes: accincti sunt cilicijs in signum penitentiae.
(Abiecerunt in terra capita sua virgines iuda) pro nimia angustia.

Quomodo. Hic describit lamentatio sub. 4. alphabeto: et dicitur hic. Ra. Sa. quod
hieremias scripsit istud. 4. capitulum lamentando mortem regis. Josie. secundum q; dicitur. 2.
para. 35. Uniuersus iuda et hierusalē lurerunt eum. Hieremias maxime cum oēs can-
tores et cantatrices usq; in presentem diem lamentationes super Josiam replicant. Et quasi
ler. etc. Ergo cum in tribus capitulis precedentibus non fiat mentio de lamentatione. Josie: oportet
dicere ut videat quod

hieremias hic cum la-
mentatur vel quod lamē-
tationes de Josia apud

Lectio. vii.
Aleph. Quomodo obscuratum est aurum.
nos non habentur. Sequendo ergo sensum istum qui videtur satis rationabilis presentis capi-
tulum in duas partes diuiditur: quia primo ponitur huiusmodi lamentatio: secundo contra aduer-
sarios inuectio. Ibi gaude et letare: circa primum sciendum quod sicut dicit. Ra. Sa. Hiere-
mias lamentando Josiam uniuersum populi miseriam: quia Josias erat caput populi: et ideo
de vno transit ad aliud propter connectionem capitis ad membra et conuerso: et secundum hoc di-
uiditur in tres partes: quia primo hieremias lamentatur regni mutationem. Secundo popu-
li destructionem: ibi. Sed et lamet tertio Josie occisionem: ibi. sps. Circa primum scien-
dum quod sicut Josias fuit sanctissimus: ut patet. 4. Reg. 23. 2. para. Sic filii eius suc-
cedentes ei fuerunt pessimi. i. Joachac. Joachin. Et Sedechias: ut patet. 4. Reg.
23. 2. 24. Et ideo per mortem Josie fuit mutatus regni status a bono in malum: et hoc
est quod dicit hieremias admiratiue. (Quomodo obscuratum est aurum) per quod
intelligitur status optimus regni sub Josia propter auri claritatem et preciositatem.

Mutatus est color optimus: quod tempore Josie viguit dicitur cultus: et sub filiis suis idolatria. In hebreo habetur. Mutata est massa bona: per quam intelligitur Josias: ex quo tanquam ex massa optima processerunt filii pessimi: quod est magne admirationis materia. ideo sequitur. (Dispersi sunt lapides sanctuarii) id est Josie filii qui dicuntur lapides propter obdurationem in malo. Dicitur tamen lapides sanctuarii: eo quod processerunt

Mutat⁹ ē color optimus: dispersi sūt lapides sanctuarii in capite omnium platearum. Beth. Filii sion ierulim et amicti auro primo: quomodo reputati sunt in vasa testea: opus manuum figuli. Symal. Sed et lamie nudauerunt mammam: lactauerunt catulos suos. Filia populi mei crudelis: quasi structio in deserto. Daleth. Adhesit lingua lactem ad palatum eius in siti: paruuli petierunt panem: et non erat qui frangeret eis.

dechtas vero exocultar⁹ fuit ductus in babylonem: et ibi mortuus. (Filii sion.) Hoc dicitur de filiis Josie qui fuerunt nutriti in monte sion ubi erat domus regia. (in dylti) Quatum ad genus: vel quod secundum preceptum patris nutriebantur in moribus: quauis ex sua malicia fuerint pueri. (amicti auro primo) quod ad litteram filii regum aurifrigiatis vestibus utebantur. (Quomodo reputati sunt inter vasa testea) .i. viliter abiecti: ut patet per predicta sicut fragmenta vasorum testeorum proiciuntur in locum simumidum. (Sed et lamie.) Hic dicitur hieremias lamentatur populi miseriam. Et secundo subiungit miseriam eam: ibi: propter peccata. Quia in duas: quod primo lamentatur miseriam famis. Secundo destructionis urbis. ibi: propleuit. Circa primum sciendum quod bestie quatuordecim erudeles naturaliter diligunt fetus suos. Et aliquando exponunt se morti ad defendendum eos: in obsidione vero hierusalim per chaldeos tanta fuit fames quod viri et vires abscondere cibum et celabant ad inuicem. Sicut fuit predictum per moysen. Deutero. 28. Homo delicatus in te inuidebit fratri suo. Et uxori que cubat in sinu suo ne det eis de carnibus filio: in suorum. etc. Et eodem modo dimittebant filios et filias mori fame: celantes cibum ad mortem propriam differendum. Et ideo plagit Jeremias crudelitatem populi sui maiorem quam bestiarum dicens. (Sed et lamie) bestie sunt hutes faciem mulieri similem. (Nudauerunt mammam) parate nutrire fetus suos. Filia populi mei crudelis) .i. crudelior ipsis. (Quasi structio in deserto.) Que ponit oua et abscondit in arena. et sic dimittit. Hec est sollicita defectu ouorum: nec de educatione pullos. et sic erant matres in obsidione hierusalim respectu filiorum. ideo subdit. (Adhesit lingua lactem) .i. lac snggentis sicut dicitur est supra. 2. cap. (Ad palatum eius in siti) .i. ex nimia siti que defecat linguas. (Paruuli petierunt panem) a patribus et matribus. (Et non erat qui frangeret eis) ex causa predicta.

Lectio. viii.

Hec que vescebant voluptuose iterierunt in viis: que nuda erant in croceis amplexati sunt stercorea. Clau.

(croceis) .i. in vestibus suauibus et pulchris. vnde in hebreo habetur in scarleto. (Amplexati sunt stercorea) in hebreo habetur: sicut pauperes in hyeme que vestimenta non habent involuunt in fimo.

de pre sanctissimo: et hec est metaphorica locutio. sicut requeter fit in profectis. Et isti tres filii Josie sic fuerunt dispersi: quod ioacham victus ductus fuit in Egyptum. Et ibi fuit mortuus. Joacham interfectus. pietus fuit extra portas hierusalim: ut dicitur est supra. 22. Se

Qui vescebant voluptuose) scilicet ante obsidionem. (Iterierunt in viis) fame dum quererent panem (que nutriebantur in

¶ Et maior effecta est iniquitas. zc. **¶** Idolatria q̄ vigeat in iudea: cū sit directe eō tra deū: graui⁹ peccatū est q̄ sodomia. **¶** Ra. Sa. exponit hoc de grauitate punitiōis: vt sit senius. **¶** Et maior effecta est iniquitas. zc. l. graui⁹ puni⁹ q̄ iniquitas sodomorum: z subditur adhuc duplex ratio: p̄ma cū dicitur. (Que sub. est in mo.) .i. non habens logum cruciatum: sicut iudei in hierusalē obsessi. secūda cū dicitur. (Et nō ceperunt in ea man⁹). s.

aduersarioꝝ. sodomia. n. fuit subuersa p̄ angelū. z sic bona ciuitatis nō rapuerunt sibi aduersarij: s; bona hierusalē rapuerunt sibi chaldei totaliter: z hec fuit vna pena iudeorum. s. qd̄ aduersarij sui gauderēt de bonis eorū. (Lan didiores nazarei). .i. sacerdotes z leuite diuino cultui d̄putati qui erāt induti lineis vestimentis: z albis (Mi-

ne.) **¶** Emphatica est locutio ad exprimēdū intensiōē albedinis: ad idē facit q̄ subditur. (Lan didiores lacte rubicūdiore eboze antiquo hebrei dicūt rubicūdiore auro. (Saphyro pulchriore.) In hoc denotatur pulchritudo ornamentoz maxime sacerdotū. (Denigrata est sup carbones facies eorū) p̄ fame z miseria. **¶** Et s̄ h̄c emphatica locutio ad expressiōē nigredinis. (Et nō sunt cogniti i plateis). .i. distincti ab alijs cōmunibus personis. (Adhesit cutis eorū. zc.) p̄ defectū nutrimenti. (Melius fuit occisis gladio). .i. minus male p̄pter breuiorē cruciatū. **¶** Vñ iudith. 7. dicitur: sit finis noster breuis in ore gladij. q̄ longior efficitur in ariditate finis. (Manus mulierū misericordiū). .i. que ratione sexus solent esse misericordes. (Coxerūt filios suos. zc.) p̄ nimia anxia fame.

¶ Compleuit. zc. **¶** Hic consequenter hieremias lamentatur miserā populi ex destructione ciuitatis: cū dicitur. (Compleuit dñs furore suū). .i. vindicte sue effectū. (Et succēdit ignē in sion) vbi erat tēplū z regis domiciliū. (Et deuorauit fundamenta eius). .i. ipsius sion qz non soluz edificia q̄ erāt in monte sion fuerūt cōbusta sed etia; oia alia que erant in pede mōtis: z circa mōtē. vt habet̄ supra. s. (Non crediderūt reges terre. zc.) qz salomō potētissim⁹ hierū murauit z tā fortiter muniuit q̄ impugnabilis videbat̄.

Lectio. ix.

¶ Aph. **¶** Cōpleuit dñs furore suū: effudit irā i dignatiōis sue: z succēdit ignē i sion: z deuorauit fundamēta ei⁹. **¶** Lameth. **¶** Nō crediderūt reges terre z vniuersi habitatores orbis qm̄ ingrederet̄ hostis z inimicus p̄ portas hierusalē. **¶** Adē. **¶** Salomō potētissim⁹ hierū murauit z tā fortiter muniuit q̄ impugnabilis videbat̄.

Propter peccata. Hic dicitur tunc dicitur misericordia causa: et est duplex. Secunda ponitur: ibi. cum adhuc. Una est occisio innocentium in hierusalē: et maxime tempore manasse. ut habetur. 4. Reg. 24. Et hoc fiebat ad instructionem et exhortationem falsorum prophetarum et sacerdotum. unde et morte ipsius hieremie querebatur. ut habetur supra. 26. Ideo dicitur hic: (propter peccata prophetarum. etc.) et per ista. (Errauerunt. etc.) Quia ista est obscura et inuoluta. et multipliciter exponitur.

Propter peccata prophetarum eius: et iniquitates sacerdotum eius: qui effuderunt in medio eius sanguinem iustorum. **M**u. Errauerunt ceci in plateis: polluti sunt sanguine cumque non possent: tenuerunt lacinias suas. **S**amach. Recedite polluti clamauerunt eis recedite: abite nolite tangere. **I**urgati quippe sunt: et commoti: dixerunt inter gentes: non addet ultra ut habitet in eis. **P**he. Facies domini diuisit eos: non addet ut respiciat eos. **A**in. Cuius ad huc subsisterem? defecerunt oculi nostri ad auxilium nostrum vanum: cum respicerem? attenti ad gentem quam saluare nos non poterat. **H**ierlm hierlm conuer.

ita in sanguine sicut in alijs locis. cumque non possent (scilicet recte incidere. alij libri habent hic additum. Intrare scilicet non est in hebreo nec in libris correctis. Tenuerunt lacinias suas apprehendere retulerunt oras vestimentorum videlicet. ut sic exiret de locis sanguine repletis. Et ipsi videntes quod maxime prophete falsi et sacerdotes non permittebant dicentes. (Recedite polluti) quia quauis secundum veritatem essent iusti. tamen a malis reputabantur iniqui. (nolite tangere) scilicet nos ne malicia vestra inquinemur. et per hunc modum de talibus dicitur. **E**sa. lxxv. qui dicunt recede a me: non appropinques mihi quia inmundus es (iurgati quippe sunt.) **M**o. n. fufficiebat falsis prophetis et sacerdotibus iustos affligere facis: scilicet et affligebat et his iniuriosis. **E**t quia tale facinus erat execrabile etiam apud gentes ad quorum noticiam deuenit hoc execrabile factum ideo subdit. (Dixerunt inter gentes) dicitur crimen detestabile. non ad. ultra (scilicet de iudeorum.) ut habitet in eis (propter maliciam ipsorum ideo subditur.) facies domini (in hebreo habetur. Ira domini: est tamen eadem sententia.) diuisit eos (id est in diuersis terris dispersit.) non add. ut resp. eos (reducendo eos ad terram suam. (facies sacerdotum) scilicet bonorum de quorum numero erat hieremias cuius verba increpativa non ceperunt: sed multa opprobria et vituperia ei intulerunt: ut patet supra dicta in pluribus locis et idem faciebatur de alijs iustis. **P**atet etiam hec littera aliter exponi referendo eam ad chaldeos: qui propter maliciam iudeorum ab eis cognita ut predictum est: sic contempserunt totum populum qui non deferrebatur alicui ratione ordinis aut etatis. (Cum adhuc. (hic ponitur secunda causa predictae misericordie iudeorum: que fuit vana confidentia in auxilio egyptiorum: ut frequenter dictum est supra. **E**t hoc est quod dicitur (cum adhuc subsisterem?) scilicet antequam ciuitas esset capta. (Defecerunt oculi nostri.) expectando cum magna desiderio. (Ad auxilium nostrum vanum) scilicet ad exercitum egyptiorum. (cum respicerem? attenti) ad videndum si veniret ad leuandum obsidionem. (chaldeorum.) Ad gentem que saluare nos non poterat) quasi sicut dictum est supra. 36. Cum exercitus egypti essent in via veniendi in auxilium iudeorum: rediit in egyptum timore chaldeorum sibi occurrentium.

Parce mihi domine. 2c. Job. 7. Ostendit sanctus Job que sit et unde expectatio vera scilicet quod a deo tollatur de presenti miseria: ut fruatur quiete in alia vita. Primo petit diuinam quietationem. Secundo impedimentum remotionem ibi. peccavi. Prima in duas quia primo proponit propositum. secundo probat suppositum. ibi. quid est homo. Circa primum dicit. (Parce mihi domine) scilicet subtrahendo me

de presenti miseria (nihil enim sunt dies mei) id est pauci dies remanent mihi pre senectute: et ideo quasi pro nihilo debent computari. secundum quod dicitur. 2. philosophi corinthios. quod modicum est: quasi nihil computatur quasi dicat iob. tempus est ut corpus meum tradatur sepulture et anima mea sit in quiete cum sanctis patribus in sinu abrahe. (Quid est homo). Hic probat suppo-

Incipitur expositio lectionum pro defunctis una cum textu.

Lectio prima.

Parce mihi domine: nihil enim sunt dies mei. Quid est homo quia magnificas eum: aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diluculo: et subito probas illum. Usquequo non parcis mihi: nec dimittis me: ut glutiam salivam meam? Peccavi. Quid faciam tibi: o custos hominum?

Est homo quia magnificas eum: aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diluculo: et subito probas illum. Usquequo non parcis mihi: nec dimittis me: ut glutiam salivam meam? Peccavi. Quid faciam tibi: o custos hominum?

Est homo ab beatitudine supernaturali ordinatur: que in presenti vita non habetur. et hoc probat ex dignitate hominis super alias creaturas corporales. et spirituali providentia dei circa hominem: que sufficienter ostendunt ipsum ordinari ad alium finem. Et hoc est quod. (quid est homo). quod non est sicut animalia bruta: sed aliquid maius. Ideo subditur (quod magnificas eum.) dando ei rationem et intellectum: quibus preest creaturis inferioribus: et est capax sui conditoris per cognitionem et amorem. (Aut quid apponis erga eum cor tuum.) per specialem curam et diligentiam: et secundum tale modum loquendi dicit apostolus. 1. corinthios. ix. Numquid est cura deo de bobus? (visitas eum diluculo) dando ei a principio natiuitatis angelum custodem. (Et subito probas illum) flagellis et tribulationibus ne in superbia eleuetur: sed per patientiam quasi aurum in fornace probetur: et ista ostendunt hominem ordinari ad finem habendum in alia vita: ideo subdit. (Usquequo non parcis mihi) auferendo me de miseria presenti (nec dimittis me: ut glutiam salivam meam: (saliva enim deglutitur quando aliquid dulce in ore sentitur: per hoc ergo quod petit salivam suam deglutire: petit quietem et dulcedinem vite future: loquens metaphorice sicut communiter fit in hoc libro. Licet enim sancti post mortem non statim admitterentur ad gloriam ante christi passionem: tamen recipiebantur ad magnam requiem et consolationem in limbo sanctorum patrum. Eterant certi de futura visione et fruitione dei. Peccavi. hic consequenter Job petit remotionem impedimenti: illud autem quod maxime impedit a predictis: est peccatum a quo nullus quantumcumque sanctus in presenti vita debet se reputare omnino immunem propter peccati occultationem: unde dicit apostolus. 1. corinthios. iiii. Nihil enim mihi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum: propter quod sanctus Job dicit (peccavi: quid faciam tibi o custos hominum?) quasi diceret: non possum tibi aliquid facere ex me propter quod liberer a peccato: nisi ex tua gratia.

Quare posuisti me contra. ii.) Dimittendo me in pctō (z factus sum mibi metipso grauis) q: peccatum est quoddā pondus aggrauās animā. (Cur nō tollis peccatū. zc. Qui solus hoc potes: z dī peccatū qđ cōmittitur in deū. Iniquitas autē quod cōmittitur in proximum. per hec autem dicta non insinuatur aliud nisi desiderium ipsi. Job. vt per deum a peccato liberetur si aliquod habuerit: vt sic a vita futura non re-

Quare me posuisti cōtrariū tibi: z factus sū mibi metipso grauis: Cur nō tollis peccatū meū: z quare nō auferis iniquitatē meā: Ecce nunc in puluere dormiā: z si mane me quesieris non subsistam.

cato: de cetero liberari nō potero: q: talis liberatio post mortem nō habet locū. (Et si mane me quesieris nō subsistam). i. non habebō certū tempus viuendi vsq; ad crastinum diem: z ideo festina me a peccato liberare.

Tedet animā meā z vite mee. zc. Job. cap. x. Postquā iob declarauit cap. ix. Se innocētem punitum fuisse. Hic consequenter inquirīt causam punitionis sue: quam maxime solet afflictus querere ex suppositiōe sue innocētie. Et est duplex causa quam remouet a deo. secūda ibi. Nunquid oculi. Prima causa punitionis innocentis est malicia in puniente: qñ calūniatur per suā maliciam: vel opprimit per vio-

Lectio. ij.

Tedet animā meā vite mee: dimittā aduersum me eloquiū meū. Loquar ī amaritudine aie mee: dicā deo. Noli me cōdēnare. Indica mibi: cur me ita iudices: Nunquid bonū tibi videt si calūnieris z opprimas me: opus manuū tuarū: z cōsiliū impiorū adiuues: Nunquid oculi carnei

efficitur tediosum sicut erat in Job. (Dimittā aduersum me eloquiū meū) tunc em̄ videntur homo loqui cōtra se qñ loq̄tur de abbreviationē vite sue. (Dicam deo noli me cō.) ex hoc ptz qđ Job nō loquebatur ex desperatione: sed magis ex suppositiōe aduersariorū suorū futurā vitā negantiū: ad qđ sequitur breuiario vite Job optāda vt sic terminaretur sua pena. (Indica mibi: cur me ita iudices) ostēdendo mibi causam quare sic grauitē me punis innocentem. (Nunquid bonū tibi videtur si calūnieris.) per astutiā (opprimas me). p violentiā (opus manuū tuarū). i. cū sin creatura. (Et cōsiliū impiorū adiuues?) quorū studiū veritur ad depressionē innocentis. Ista posuit Job interrogatiue: quasi dicat. Ista nullo modo possunt in deo esse: z sic excluditur a deo prima causa punitionis sue q̄ est malicia punientis. Nunquid oculi. Hic remouetur secūda causa que est ignorantia veritatis: sicut iudex aliquādo punit innocētem etiam secundo ordinem iusticie: vt pote quādo suspectus est de crimine licet falso: z sic per tormēta seu questiōes punit innocentē: vt per hec extorqueat veritatē. Ista enim causa puniendi innocentem non potest esse in deo: cui nihil po-

tardetur. vnde subditur. (Ecce nūc in puluere dormiā) scz per sepulturam quasi dicat eminet tēpus mortis mee: z ideo nisi merito liberaueris a peccato liberaueris a peccato: z hoc nullo modo potest eē i deo.

Sic igitur istā sententiam deducit Job p̄ molamentando afflictionem suā z dicens. (Tedet animā meā vite mee) q: licet viuere secundum se sit delectabile: subiectis tamen multis angustiis

test eē oculū: sic isf pcedit Job pmo qñ inq̄rēdo vtrū ppter talē ignorātiā p̄ntat a deo: z sc̄do ostēdit q̄ nō: ibi. Manus tue fecerūt me. lectione sequēti. Circa p̄mū dicit loquēs deo. (Nūquid oculi carnei tibi sunt?) ita q̄ accipias cognitiōē intelligibīlem a sensibus inter quos in hoc principalior est visus: q̄ plures d̄rias nobis de- mōstrat. Ut habet. j. meta. (Nūquid sicut dies hoīs dies tui. zc.) Ita q̄ p̄ processum t̄pis augeatur i te co- gnitiō veritatis: sicut accipit cognitiō in ho- minib⁹: z per talē mo- dum cognoscēdi aliq̄ veritas te lateat: vt q̄ ras iniquitatē meaz z peccatū meū scruteris.) per tormenta m̄hi inflicta sicut iudices humani inq̄rūt de ignotis. (Et scias q̄ nihil impiū fecerim) per talem disquisitionē sicut iudices ter- reni per hoc cognoscūt questionari innocētā. (Cum sit nemo qui de manu tua pos- sit eruere.) illū quem tu volueris predicto modo questionare.

Manus tue fecerūt me. zc. Hic cōsequēter ostēdit vālia nō habere locū i deo: cū cognoscat hoīem p̄fectissime int⁹ z exteri⁹: z hoc est qd̄ dicit. (manus tue). i. po- tentia op̄atiua tua (fecerūt me) q̄tū ad aīam q̄ fit a deo p̄ creationē. (Et plasmaue- rūt me totū in circuitu) q̄tū ad corpus: quo aīa circūdat sicut vestimēto quodāmo- do. (Et sic repēte p̄cipitas me) p̄ flagella. q. d. mirabile est q̄ cū tanta diligētia fece- ris me: z statim p̄ fla- gella velis me destru- ere. hoc interponitur cōtra errorē amicorū Job. qui post mortem negabant animā re- manere: quasi ad di- ctum eorū q̄q̄ p̄ma fa- cie icōueniēs v̄r. (Me- memento q̄so q̄ sicut lu- tū feceris me) hoc d̄r

Lectio. iij.

Manus tue fecerūt me z plasmauerūt me totū i circuitu: z sic repēte p̄cipitas me. Memē- to q̄so q̄ sicut lutū feceris me: z in puluerē redu- ces me. Nonne sicut lac mulsisti me: z sicut caseū me coagulasti? Pelle z carnib⁹ vestisti me: ossi- bus z nervis cōpegisti me. Vitā z mīam tribui- sti mihi: z visitatio tua custodiuit spiritū meum.

ad alludēdū ei qd̄ dicit Gen. hoīem formatū de limo terre. Gen. p̄mo z redigēdo in puluerē. Gen. 3. (Nonne sicut lac mulsisti me) incipit describere formationē ho. s. a p̄n- cipio seminis qd̄ est de sup̄fluo alimētū dealbato ad modū lactis. (z sicut caseū me coagulasti) informatiōe. n. p̄ueri semē viri i quo est vis actiua se h̄z ad materiā m̄ni- stratā a matre in formatiōe corp̄is p̄ueri sicut coagulū ad lac in formatiōe casei (pel- le z carnib⁹ vestisti me) q̄z mēbra vitalia vt cor z epar. zc. operiūtur carnib⁹ z pelle q̄li q̄busdā vestimentis. (Ossib⁹ z nervis cōpegisti me) ad robur corp̄is descripta q̄ corp̄is organizatiōe p̄cedit ad aīationē dicēs. (Vitā z mīam tribuisti mihi) de⁹ em̄ infundēdo aīam dat vitā: z etiā v̄ntes in quosdā seminario: inter q̄s in i. o. Job re- lucebat miseratio. s. in q̄ i. he. dicit infra. 31. Ab infantia mea creuit mecum miseratio. (Et visitatio tua custodiuit sp̄m meū) p̄ vite cōtinuationē exhibēdo tua b̄nficia: tūc em̄ d̄r de⁹ hoīem visitare q̄n̄ dat b̄nficia sp̄alia z corp̄alia: oīa aut̄ ista expressit Job ad ostendendū q̄ deus cognoscit p̄fecte omnia q̄ sunt in hoīe quātūcūq̄ intima.

Responde mihi. zc. Amici Job dicebant ipsum propter peccata deo flagellatum quorum falsam sententiam ostendit per modum cuiusdam disputationis cum deo: et disputationem aggrediens primo ostendit se flagellatum a deo non propter culpam. Secundo innuit veram causam ibi. posuisti in neruo. Circa primum facit talem rationem. si flagellatio in vita presentis esset tantum pro culpa preterita: sequeretur quod deberet correspondere peccato et non excedere:

Lectio. iiii.

Responde mihi: quantas habeo iniquitates: et peccata: scelera mea et delicta ostende mihi. Cur faciem tuam abscondis: et arbitraris me inimicum tuum? Contra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam: et stipulam siccam persequeris. Scribis enim contra me amaritudines: et consumere me vis peccatis adolescentie mee. Posuisti in neruo pedem meum: et observasti omnes semitas meas: et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumendum sum.

aliter videretur iniusticia esse in deo. Job autem erat conscius sue innocentie: et pro conscientia sciebat afflictiones suas culpa preterita excedere. Ideo ad excludendum falsam causam sue punitionis dicebat deo per modum humilis inquisitionis. (Quantas habeo iniquitates). id est peccata contra proximum que fiunt contra equitatem iusticie

(et peccata) in me commissa: sicut sunt peccata: gula et luxurie: et huiusmodi (scelera mea) contra deum commissa: ut blasphemia: et huiusmodi. (et delicta) id est peccata contra precepta affirmativa per omissionem: et ideo dicuntur delicta quasi derelicta: et ad ista quattuor reducuntur omnia alia peccata. (Ostende mihi.) id est si ostenderes manifeste apparet omnibus quod non sum a te flagellatus tantum propter culpam: sed propter aliam causam. scilicet sapientie tue dispositionem: quod non precesserant in Job talia et tanta gravia peccata. Ideo subditur. (cur faciem tuam abscondis) me non exaudiendo (et arbitraris me inimicum tuum) id est ab alijs arbitrari facis qui ignorant prudentie tue consilium: quod modus humanus est gravare aduersarium suum: et quia posset dici flagellat te: ut in te ostendat potentiam suam. hoc remouet dicens. (contra folium. zc.) (id est contra me qui sum nullius potentie et virtutis) (ostendis potentiam tuam.) Quasi dicat hoc non decet magnificentiam tuam. sicut non decet hominem robustissimum experiri vires suas contra puerum. (Scribis enim. zc.) per tuas flagellationes: et per hoc quod dicit scribis ostendit talia fieri non a casu: sed ex ordine diuine sapientie. (et consumere me vis peccatis adolescentie mee.) quasi dicat licet adolescentiam meam non transierim absque peccatis: tamen ratione iuuentutis illa magis sunt secundum tuam misericordiam condonanda: quam tam punienda: et sic innuit iob quod causa sue flagellationis a deo non fuit tantum culpa preterita. (Posuisti in neruo.) Hic innuit que sit vera causa et hanc inquit ex speciali cura dei circa se dicit (posuisti in neruo pedem meum.) Neruus iste intelligitur lex diuine iusticie quam mens iob tenebatur ligata: ne diuerteretur: a deo per peccata. (Observasti omnes. zc.) id est omnes actus meos usque ad minimum considerando (et vestigia pedum meorum) id est omnes circumstantias actuum ponderasti quasi dicat hoc non esset nisi in me esset aliquid notabile et stabile. quod ad sapientem non pertinet habere tantam curam et diligentiam de re vili et instabili cuiusmodi sunt a parte corporis. ideo subdit. quasi putredo. zc.) pro morte.

Et quasi vestimētū qđ comeditur a tinea) quia vermes nascuntur de carne mortuam eā corrodentes: sicut tinea de veste quā corrodit. Ex hoc sequitur qđ in homine preter corpus est aliquid notabile z stabile. scilicet intellectua' is anima: ratione cuius deus habet specialē curam de hominib' providendo eis in futuro premia p meritis: z supplicia p peccatis. Et hec ē vera causa flagellatiōis sancti Job: vt per patiētie meritū acq̄reretur sibi glorie augmentum.

Et quasi vestimētum quod comeditur a tinea.

Homo nat' de muliere. zc. cap. xlii. Ostēdit sciūs Job qđ in hoīe aliqd sit post mortem remanēs. scz rōnalis aīa. Secūdo qđ post mortē est premiatio reddēda. ibi. breues dies. Primum autem declarat in homine generaliter eo modo quod declarauerat de Job specialiter. s. per virilem z per instabilitatem hominis ex parte corporis dicitur. (Homo natus de muliere) tanq̄ de re fragili (breui viuens tempore) quia aliqua aīa

Lectio. v.

liaz aues naturaliter cur su diutius viuūt. (Repletur multis miserijs. scz calore: frigo: e: fame: siti: infirmitatib' z huiusmodi propter peccatum p̄mi parētis. (q̄ quasi flos egreditur) in iuuetute: (z conteritur in senectute: vel infirmitate supueniente. z (fugit ve

Homo nat' de muliere breui viuēs tpe: repletur multis miserijs. Qui q̄si flos egreditur z cōterit: z fugit velut vmbra: z nūq̄ i eodē statu p manet. Et dignum ducis sup huiuscemodi apire oculos tuos: z adducere eū tecū i iudicio. Quis p̄t facere mūdū d' imūdo pceptū semie: nōne tu q̄ soles? breues dies hoīs sūt: z nūer' mēsiū ei' apđ te ē.

lut vmbra) quia cito transit z cōtinue ei' vita. (Et nunquā in eodē statu permanet) non est per hoc intelligendum qđ sit in continua mutatione sicut ponebat heraclit' vt habetur. 4. metaphisī. sed quia homo non est diu in eadem dispositione nec secundum corpus: quia modo est sanus modo infirm'. z sic de alijs dispositionibus. Nec z secundum animam: quia modo gaudet modo tristatur. (Et dignum ducis) id est reputas dignum. (super huiuscemodi) id est super rem tam fragilem z instabilem. (aperire oculos tuos) ad eius directionem per prohibitiones z precepta: vt malis retrahatur: z in bonis diriganur. (z adducere eū tecum iudicium) id est punire eum pro malis: z premiare pro bonis quasi dicat per tuam providentiā non sic facis alijs creaturis carentibus ratione: ex quo concluditur in homine esse aliquid spirituale z immortale: ratione cuius deus habet tantam diligentiam de homine. z quia illud a principio conceptionis inficitur originali peccato. ideo subdit. (Quis potest facere mundum de imundo conceptū semine?) Qđ hō originale peccatū trahit p hoc qđ ab Adam secundū rationem seminalē descendit (nonne tu qui solus es?) Quasi dicat non solum habuisti diligentiam de humana natura in sua conditione dando ei animā immortalē: sed etiā in emundatione eius ab originali pctō: ad cuius emundationem deus semp dedit remedium a principio casus p̄mi hoīs. (Breues dies.) Hic cōsequēter ostēdit qđ ratione aīe immortalis remanet via post mortem. Et premiatio mer. totūm z p̄mo repetit de breuitate huius vite z patet littera vsq̄ ibi.

Constituiſſi terminos eius q̄ p̄teriri nō poterūt. (Iſta conſtitutio dupliciter pōt intelligi. vno modo prout eſt in diuina ordinatiōe: z ſic termini vitę hominis p̄teriri non poſſunt anticipādo vel differēdo: quia eius prouidētia eſt ineffabilis. alio modo eſt in effectu exteriori in q̄tū ex naturalib⁹ cauſis eſt aliq̄s period⁹ cert⁹ vitę hominis: z aliq̄b⁹ maior z minor ſin varietatē cōplexiōis: z ſecūdu hoc termini vitę

Conſtituiſſi terminos ei⁹ qui p̄teriri nō poterūt. Recede ergo paululuſ ab eo: vt quieſcat donec optata veniat: z ſicut mercenarij dies eius.

te humane poſſūt anticipari p̄ maluz regimē: gladiū vel aliam occaſionem. (recede paululū ab eo) vitalē

motū vel ſpiritū non influendo alias cōferēdo: ſicut em̄ ſol p̄ ſuā preſentiā eſt cauſa luminis in aere radios influendo. ſic deus eſt cauſa vitę vitalē ſpiritum cōferendo z ſo ſicut reſeſſus ſolis eſt cauſa noctis: ſic talis reſeſſus dei ſuo modo eſt cauſa mortis: z ideo dicit. (recede paululū ab eo: vt quieſcat.) q̄ſi dicat ex quo vita humana ē tā breuis z inſtabilis z ſubiecta miſerijs: melius eſt ſibi: vt quieſcat p̄ mortē non ad ſemper: q̄ mors p̄ ſe nō eſt appetibilis: ſz ratione p̄miſ ſequētis. ideo ſequitur. (donec optata veniat.) .i. merces p̄ ſe appetēda (z ſicut mercenarij dies ei⁹) dies em̄ mercenarij nō ſunt appetibiles rōne labori: ſz ratiōe mercedis poſt laborē recipiēde: z ideo dies optata mercenarij eſt dies ſpectata p̄ premio habēdo: z eodē modo tēpus. vitę p̄ſentis nō eſt tēpus optatū a viris ſanctis. ſz tēpus vitę future: qd̄ eſt tēpus recipiēde mercedis: z q̄ p̄fecta retributio nō eſt in aia ſiue i corpore: ad qd̄ informādūz habet naturalem inclinationem: ideo conſequenter agit de futura reſurrectione.

Quis mihi hoc tribuat. zc. eodē. cap. Iſtic p̄nr oſtēdit verū modū reſurrectiōis q̄ fit x̄p̄te dei reuniēti aiaz corp̄: z q̄ iſta reſurrectio eſt appetēda: ideo p̄ modūz deſiderāz dicit. (q̄s mihi hoc tribuat: vt i inferno p̄tegas me) .i. i limbo ſctōz patrū ſub ſua p̄tectiōe: eo q̄ ibi exiit: ſz ſecuri erāt de ſua futura felicitate. (z abſcōdas me)

Lectio. vi.

Quis mihi hoc tribuat vt in inferno p̄tegas me: z abſcondas me: donec p̄tranſeat furor tu⁹: z cōſtituas mihi tēpus i quo recorderis mei: Putasne mortu⁹ hō ruruſm viuat? Lūctis dieb⁹ quibus nūc milito expecto donec veniat immutatio mea. Vocabis me z ego r̄ndebo tibi. Operi manuū tuarū porriges dexterā. Tu qd̄ grefſus meos dinumeravi: ſed parce peccatis meis.

a malis hui⁹ vitę. (donec p̄tranſeat furor tu⁹) .i. flagella p̄ſentis vitę q̄ ex ira tua vidētur p̄cedere: in ira nō ē i deo niſi ſilitudinariē (z cōſtituas mihi tēpus i quo recorderis mei. (qd̄ ē tēpus reſurrectiōis. i quo vidēbit de⁹ mortuoz recorderi quoz corpa q̄ ſi oblit⁹ dimiſerat tāz diu i terra: z q̄ ſi hec

itētio ſua oñdit dicēs (putasne. mor. hō ruruſ. vi.) q. d. tenēdū firmi⁹ q̄ ſic. ſo ſubdit (cū ctis die. q̄b⁹ nūc milito) .i. i vita p̄ſentis. ſ. quā dixiſſe militiā ſup. ca. 7. (expecto) cū deſiderio. (donec veniat immutatio mea) .i. reſurrectio ad conditionē bonoz. dicit em̄ ap̄l̄ p̄mo corin. xv. oēs qd̄ reſurgem⁹: ſed non oēs immutabimur: q̄ boni z mali reſurgēt: ſz boni t̄m̄ immutabūtur reſurgēdo ad meliorē ſtatū. (vocabis me) q̄ ad vocē dei reſurgēt mortui. ſin q̄ d̄r Joa. v. q̄ in monumētis ſunt: audiet vocē filij dei. zc.

Spiritus. zc. Job. xviij. Exponit de futura iustorum remuneratione ponitur primo expectatio future remunerationis q̄ ostēditur per breuitatē vite humane z calamitatem: cui subditur: ex quib⁹ seq̄tur felicitatē hoīs in futuro expectandam. Secundo declarat q̄ felicitas hoīs non in hac vita: sed in futuro expectāda est. ibi. dies mei trāsierūt. Circa primū dicit. (Spiritus me⁹ attenuabitur. zc.) vita em̄ humana cōtinuatur p̄ vitales spiritus egrediētes a corde q̄ i senectute debilitant: r: z tādē deficiunt z sic vita terminat̄ ideo subdit. (non peccaui) licet em̄ presentem vitā non transisset absq̄ aliqb⁹ peccatis: tñ nō erant tāti ponderis q̄ p̄pter ipsa infligeretur sibi pena tā grauis de q̄ subditur. (z amaritudinibus moratur oculus meus.) z magis facit mentionē de oculo q̄

Lectio. viij.

Spiritus me⁹ attenuabit: dies mei breuiabunt z solū mihi sup̄est sepulchrū. Nō peccaui: z in amaritudinib⁹ morat̄ oculus meus. Libera me dñe: z pone me iuxta te: z cuiusuis man⁹ pugnet cōtra me. Dies mei trāsierūt cogitationes mee dissipate sunt torquētes cor meū. Noctē verterūt in diē: z rursū post tenebras spero lucē. Si sustinuerō infern⁹ dom⁹ mea est: z i tenebris stravi lectulū meū. Putredini dixi: p̄r me⁹ est: mater mea: z soror mea vermib⁹. Ubi ē ergo nūc p̄stolatio mea z patientia mea? Tu es enī dñe deus meus.

de alia pte: q̄ illa afflictio interior mentis magis apparet in oculo q̄ in p̄tib⁹ alijs. (libera me) a p̄senti afflictioe: q̄ in aliqb⁹ libris ponit̄ (dñe) nō est de textu: s̄z subintelligitur: q̄ verbū iob ad deū dirigitur: z ne credat̄ q̄ petat liberari per restitutionē ad p̄speritatē terrenā. ideo subditur. (Et pone me iuxta te.) i limbo sc̄torū patrū vbi defuncti erāt de sua b̄titudine securi. (z cuiusuis man⁹ pugnet cōtra me.) q̄si dicat. ibi. nō deo timere de insultu cuiuscūq̄ hoīs vel demonis. Secūdū q̄ intēdebat iob declarare erat: q̄ felicitas hoīs nō erat in hac vita sed in futuro expectāda z q̄tū ad hoc dicit. (dies mei trāsierūt.) q̄si dicat in hac vita nō est mihi felicitas expectanda. (Cogitationes mee dissipate sunt). i. impeditē a cōtēplatiōis diuine dulcedine p̄pter acerbitatē afflictiois mee. torquētes cor meū. i. torquētes ip̄m a cōtēplatione p̄ime veritatis: ad cōsiderandū magnitudinē mee calamitatis. (noctē verterunt in diē.) auferētes mihi somnū z inducentes vigiliā: sicut solet fieri de diē: ideo subdit. (z rursū post tenebras spero lucē). i. cū desiderio expecto: z q̄ amici Job dicebāt ip̄m reuertī ad terrenā p̄speritatē z specialr: si sustineret patienter: ideo h̄ excludit dicēs (si sustinuerō) p̄dicta patienter (infern⁹ dom⁹ mea est). i. sepultura in terra: q̄ nō expecto vltra felicitatē terrenā. Et p̄pter illud q̄ h̄c d̄r de inferno: sciēdū q̄ in h̄ loco z in alijs locis hui⁹ libri cōiter p̄ inferno ponit̄ scol in heb. q̄d apud hebreos frequēter accipiē p̄ fossa vel sepulchro. z ideo subdit. (z in tenebris stravi lectulū meū.) ille em̄ q̄ sepelitur q̄si in stratu sub terra ponit̄ q̄ est tenebrosa (putredini dixi) q̄ post mortem resoluitur hō in putredinē: z inde vermes oriūtur: z sic h̄nt quādam affinitatem z p̄pinq̄tatē ad hoīem mortuū: sic pueri h̄nt p̄pinq̄tatē cū parētib⁹ z ecōtrario: z etiā iter se (vbi est ḡ nō p̄stolatio mea). i. expectatio felicitatis quā mihi p̄mit sunt amici mei in hac vita q̄si. d. nulla est. z p̄ cōsequēs est in futuro expectāda a deo.

Pelli mee cōsumptis carnib⁹. zc. habet Job. xix. ostēdit gravitatē sue afflictionis ab intrinseco: qz caro q̄ est media inter cutē z ossa ex vlcērib⁹ z dolorib⁹ cōsumpta erat: z sic pellis ossib⁹ adheferat. (Et derelicta sunt tantūmō labia mea circa dētes meos p) hoc innuit q̄ officiū aliorū mēbrozū cessantib⁹: officiū locutionis tantūmodo sibi remāserat. (Misere mini mei.) hic cōsequēter ostēdit trāsgressionis z culpe sue minoritatē: qñ em̄ aliquis punitur vltra cōdignū: iustus est ei misereri z maxime ab amicis: z propter hoc dicit misere mini mei. qd̄ verbuz dupli- cat ad maiorē asseru- nem sue innocētie: qz talib⁹ afflictis magis est cōpatiēdus. (saltez vos amici mei) qz cognoscitis vitā meā p- teritā: z per cōsequēs debetis advertere me

Lectio. viij.

Pelli mee cōsūptis carnib⁹ adhesit os meū: z derelicta sūt tantūmō labia mea circa dētes meos. Misere mini mei misere mini mei saltē vos amici mei: qz man⁹ dñi tetigit me: q̄re ergo p̄sequimini me sicut deus: z carnibus meis saturamini? Quis mihi tribuat vt scribantur sermones mei? Quis mihi det vt exarētur in libro sulo ferreo z plūbi lamina vlcerte sculpātur ī silice? Scio em̄ q̄ redēptor me⁹ viuit: z in nouissimo die de terra surrectur⁹ sum z rursus circūdabor pelle mea.

non tāta flagella demeruisse. (Qz man⁹ dñi tetigit me). s. totū intra z extra asiligens me. (Quare p̄sequimini me sicut de⁹.) qñ dicat nō est causa: qz ip̄e pōt mihi retribuere in futuro finitū patiētie mee: vos aut̄ nō sic. (z carnib⁹ meis saturamini) detrabēdo mihi asserētes me p̄ptis iuste punitū. detractores em̄ viuis carnib⁹ saturātur. (Quis mihi tribuat.) Hic p̄r iob remouet qd̄ā dubiuz. dixerat em̄. supra de deo qñ erulse arbori abstulit sp̄e meā. Et p̄pter hoc possent amici ei⁹ credere: qz de deo totaliter desperaret. Ideo hoc remouet p̄mo īfirmās qz velūt aliqd̄ valde notabile dicere dicēs. (Quis mihi tribuat vt scribātur sermones mei.) illa em̄ sūt scribēda: q̄ tanq̄ notabilia sūt in futurū retinēda: z tāto diligēt⁹ dicūt scribi: q̄nto tenat⁹ dicūt ī memoria haberi. ideo subdit. (qs mihi det vt exarētur ī libro). i. diligēt⁹ scribātur in p̄gamento: z si h̄ nō sufficit. (Sulo ferreo z plūbi lamina). i. cū sulo ferreo scribātur ī plūbo: z si lamina plūbi nō sufficit p̄pter moliciē. (Vlcerte sculpātur ī silice.) oīa ista dicit iob ad designādū qz ea q̄ diciturus erāt notabilia: z p̄st longū tēpus futura: cuiusmodi est resurrectio mortuorū in fine mūdi. (Scio em̄.) Hic ostēdit quid sit illud quod desiderabat sic scribi z retineri videlicet: qz non desperabat de deo: sed magis sperabat obtinere ab eo felicitate: non transitoriam z tēporalē: sed magis eternam z integrā in corpore z aīa p̄ futurā resurrectionē: z hoc est qd̄ dicit (scio. i. certa fide teneo. (qz redēptor meus viuit) redēptorē suū dicit dei filiū incarnatū q̄ ab eterno ī deitate viri: secundum quod dicitur ad hebreos vltimo. Jesus x̄ps heri z hodie ipse z in secula. (in nouissimo die de terra. zc.) non per naturā: sed per redēptoris mei virtutem. z ideo dicit in nouissimo die. Contra illos qui dixerunt post reuolutionem multorum annorum eosdē homines numero futuros esse: ante etiā fuisse: ponentes mundū eternū: z secundū hoc non fuisset primus dies nec futurus esset vltimus. (Et rursus circūdabor pelle mea.) contra illos q̄ ponūt resurrectionem futuram non in corpore ex elemētis composito: sed magis in corpore de natura celesti.

Et in carne mea videbo deū. (Hoc dicit contra errorem illorū q̄ dicunt resurrectionem futurā in carne corporali cibus indigēte: q̄ talis caro aggrauat aīam: z non potest videre sic diuinā essentiā: in resurrectione aut̄ ex gloria aīę ad corpus redundante fiet caro incorruptibilis in nullo aggrauās aīam. nec impediens a diuina visione. (quem visurus sum ego ipse.) hoc dixit ad excludendum errorem porphyrii dicētis: q̄ sola anima esset beatificabilis: z corpus esset omnino fugiendum: z sic non idem ipse homo qui compositus est ex ani-

ma z corpore. (z non alius) hoc dicit contra dictum Aristotelis sc̄do de generatiōe: qui dicit ea que corrumpūtur redire non eadem numero: sed tātum specie. Declarata igitur veritate resurrectionis future dicit (reposita est hec spes mea.) Quod denotat: non de deo despero sed maxime spero (in sinu meo). i. in corde meo. z loquitur de ista spe tanq̄ de re charissima q̄ in sinu absconditur ne perdatur.

Quare de vulua. zc. Habetur iob capitu. x. Sanctus iob ex dictis aduersariorū sequi contradictionem concludit. Ponebant enim ipsi felicitatem hominis in prosperitate temporalī. Ex quo sequitur: q̄ vita miseris subiecta a quibus non apparet reuelabilis qualis erat vita iob: sit sibi odibilis z horrenda. Item quia ponebant post mortem nihil remanere de homine: vitā aliam omnino negantes: sequitur q̄ mors sit priuatio omnium bonorū simpliciter: z per consequens summe horreda.

Et sic vita ei opposita appetēda: etiā in statu misero: i quo nō priuatur omne bonum. Et sic sequitur contradictoria ad dicta ipsorū. huius autē cōtradictionis. Job primo. Deducit p̄mā

partem dicens. (Quare de vulua eduxisti me.) id est fecisti nasci me: subdit causam dicens. (Qui vtinam consumptus essem.) id est mortuus ante natiuitatē. (Ne oculus me videret.) in vita misera existentem. (Fuissem quasi non essem.) id est ita parum participassem de esse q̄ quasi nihil esset computandum. Consequenter ponit aliam partem contradictionis dicens. (Numquid non paucitas dierū meorū finietur breui?) Quasi dicat sic. p̄nūmia afflictione: z senectute. (Dimitte ergo me. zc.) in vita presentī. Quia adhuc mors videtur horribilior. Ideo sequitur. (antequā vadam) Per mortem. (Et non reuertar.) Per resurrectionem secundū aduersariorum errorem: qui negabant aliam vitam. (Ad terrā tenebrosam.) id est sepeliar in terra que de natura sua est opaca. (Et opertā mortis caligine.) Quia viuentes quātuncūq̄ misere fruūtur luce q̄ est super terrā: sed p̄ mortē z sepulchrā ea priuantur.

Et in carne mea videbo deū saluatorem meum.
Quē visurus sū ego ipse: z oculi mei cōspecturi sūt
 z nō ali⁹. Reposita ergo hec spes mea i sinu meo.

Lectio nona.

Quare de vulua eduxisti me: qui vtinā consumptus essem ne oculus me videret? Fuissem quasi qui nō essem de vtero translatus ad tumulum. Numquid nō paucitas dierū meorū finietur breui? Dimitte ergo me dñe: vt plāgā paululum dolorē meū: anteq̄ vadam z nō reuertar ad terram tenebrosam: z opertam mortis caligine.

Terram miserę & tenebrarū.) quia per mortem & sepulturā tollitur omnis delectatio sensibilis: & cognitio intellectualis secundum dicta amicorum Job. (vbi umbra mortis. qui secundum eos nihil potest tibi imaginari nisi horridum. Et nullus ordo.) quamdiu enim hominis sunt in vita presenti sunt in aliquo ordine instituti quia sunt diuersi status hominum. Et in quolibet statu hominū gradus varij: sed

Terrā miserę & tenebrarū vbi umbra mortis & nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitat.

post mortem nō remanet aliqua talis distinctio maxime secundus amicos Job: vt patet ex predictis: (sed sem-

piternus horror inhabitat. quasi dicat nihil potest tibi imaginari nisi horridum: & ad semper: quia amici Job reputabant resurrectionem impossibilem: nec aliquid ipsius hominis remanere post mortem quare talis horror esset omnino immutabilis & perpetuus.

R. Credo q̄ redemptor meus viuū: & in nouissimo die de terra surrecturus suz. **Ps.** Et in carne mea videbo deum saluatōrē meum. **Ps.** Quem visurus sum ego ipse & non alius & oculi mei conspecturi sunt. **R.** Qui lazarus resuscitasti a monumento fetidum. **Ps.** Tu eis domine dona requiem & locum indulgentię. **Ps.** Qui venturus es iudicare viuos & mortuos & seculum per ignem. **R.** Requie eternam dona eis domine. **Ps.** Et lux perpetua luceat eis. **Ps.** Anime eorū in bonis demorentur: & semen eorū hereditet terrā. **R.** Deu mihi domine quia peccauī nimis in vita mea: quid faciam miser vbi fugiam nisi ad te deus me? miserere mei. **Ps.** Dū veneris in nouissimo die. **Ps.** Anima mea turbata est valde: sed tu domine succurre ei. **R.** Ne recorderis peccata mea domine. **Ps.** Dū veneris iudicare seculum per ignem. **Ps.** Dirige domine deus meus in cōspectu tuo viam meam. **R.** Libera me domine de vijs inferni/ qui portae creas confregisti/ & visitasti infernum/ & dedisti eis lumen. **Ps.** Ut viderent te q̄ erant in penis tenebrarū. **Ps.** Clamantes & dicentes aduentisti redemptor mūdi. **R.** Peccantē me quotidie & non me penitentē timor mortis conturbat me. **Ps.** Quia in inferno nulla est redēptio miserere mei deus & salua me. **Ps.** Deus in nomine tuo saluum me fac: & in misericordia tua libera me. **R.** Memento mei deus quia ventus est vita mea. **Ps.** Nec aspiciet me visus hominis. **Ps.** De profundis clamaui ad te domine: domine exaudi voces meā. **R.** Libera me domine de morte eterna in die illa tremenda: quando celī mouendī sunt & terra. **Ps.** Dum veneris iudicare seculū per ignem. **Ps.** Dies illa dies ire calamitatis & miserię dies magna & amara valde. **Ps.** Tremens factus sum ego: & timor meo dum discussio aduenerit atq̄ ventura ira.

¶ Finis.

¶ Petri Muñez delgado

presbyteri humilis ⁊ deuota crucis com-
mendatio ad christicolas: heroicis
exarata carminibus. .

QErnite mortales precor en vexilla tonantis
Almificum nomen Christi de chrismate habentes.
Huc animum: huc oculos: huc oēs vertite vires.
Ecce crucem domini fateor non vile laboris.
Est precium: meritis semper maiora rependens.
Que preciosa nimis: summa bonitate verenda.
Sydera nam proprio vincit splendore coruscans.
Lumine nocturnam superat eū sole sozzorem.
Et quod in orbe nitet sub vasto pondere celi.
Purpureo radians torpet carbunculus ore.
Saphyrus sordet: tenebrisq; inuoluitur atris.
Chrysolitus premitur: presenti numine gemme.
vilis ⁊ auriconus que nunc gerit india fructus.
Hec quoq; iudee vincens opobalsama silue est.
Quandoquidē christus: que non sua sydera carpunt.
Nec capitur terra solus: non equozis vnda.
Cui bene celicole famulantur pectore prono:
Tartareumq; genus memorato nomine pallet.
Pendet hic: affixis fossus sua viscera clavis.
Qui prius est vterū marie delapsus ab alto:
Ex qua virgineos artus: moribūdaq; mēbra.
Sumpserat: inductus carnisq; ergastula nostre:
Atq; ter vndenos viuens sanctissimos annos:
Quo phlegethonta modo fugeret faciens: docuitq;
Et quo stelligerā populus renouatus in arcē.
Fret: ⁊ in numeris mundū virtutibus implēs:
Sic innocens: mitisq; agnus: sine felle columba:
Soluere curauit: quod non commisit: ⁊ exul
Ab ore sua miser os vite subtraxit ad ortus.
vulnera restringens medicus: morbosq; leuabat.

Pauper vt eternis diues satiare et egenos.
Diuitijs: functos pena releuaret acerba.
vt patet in placidum corpus libratur in auras:
Qui caput est spinas milleno vulnere passum.
visceraq; in partes sunt dispartita duasq;
Sic pietatis opus penitus nos traxit ab imo
Carcere: qui in uersos merito reputatur ad actus.
Rursus ⁊ ethereas saluator ductus in auras.
Ecce paratq; clausa prius: que preuia nulli.
Regna fuere viro: nostris pulsanda querelis.
Huc igitur vires: oculos huc figite mentes.
Christicole: hic requies fessis: hic premia vite est.
Quid iam diuitias? quid fuluum poscitis auribus?
Queritis in scirpo nodum: vacuisq; sigillum.
Imprimis nebulis: miseris iam parcite canis:
Est furor incertus mundus manifesta phrenesis:
Tristia pro placidis: p magnis parua reponens:
Dulcibus admiscens podis acognita doloris.
Crescat amor celi: dominūq; cruore madentē.
Sumite pro vobis: vestram sitit vsq; salutē
vt vacuas valeat celi complere cathedras.

Eiisdem distichon ad crucifixum.

En fateor peccasse deus: subiectum respice seruū:
Qui tibi cōmittit spemq; fidemq; suam.

Finis.

Passio domini nostri iesu christi
secundum Mattheum.

Labecore
tam. i. origi
nale pctm
abadā vsqz
traductuz.
Solymī .i.
iudcibicro
solymas in
colētes. Ju
uena. inter
pres/leguz
solymarū.

Bethania
villa erat.
Secundo
ab hieroso
lymis mil
liario: in q̄
etiā salua
to: lazaruz
suscitauit.
Opobalsa
ma .i. vn
guenta ex
balsamī.
succo. Sed
euāgeliste
noo balsa
muz sed ex
nardo di
cunt.

Dona se
pulchri. qz
mortuoruz
cadauera
pungebāt.

Ucturus sanctos tenebroso e carcere patres
Concretamqz suo tersurus sanguine labem
Discipulis ita christus ait: iā pascha p̄pinq̄t
Scitis: iamqz hominis tradetur filius: alta
In cruce: quem solymi cogēt effundere vitam.
Sacrorum proceres complerant atria cayphe
Pontificis: populi senior: quo turba coiuit.
Consilium ad summum christi de cede relatum est.
Omnibus idem animus tam iusto in sanguine fedas
Commaculare manus: sed non in tempore festo
Dicebant: fieret populi ne forte tumultus.
Bethaniam christus turba comitante tenebat
Leprosiqz lares/ vbi postqz cena parata est:
Discipulos placida iussit discumbere voce.
Accessit mulier nardumqz in pyxide portans
In caput inqz pedes domini fundebat. at illi
Iacturam vnguenti preciosaqz munera perdi
Increpitant: potuisse ferunt opobalsama vendi
Pauperibusqz dari magnos pietatis in vsus.
Illorum accipiens christus mala murmura dixit:
Anxia vestra nimis cura est de paupere turba/
Globiscum que semper erit: sed non ego semper:
Cur tantum damnatis opus? quid bona sepulchri
Carpitis? hec nostrum voluit perfundere corpus:
Ultumuli signaret opus. tunc Scarioth vnus
Bissenoe numero fratres sanctumqz magistrum
Linquens: iudaicos proceres petit: atqz ita fatur.
Que mihi p̄ magno statuuntur premia fratres
Officio: Christum manibus si immittere vestris
Curabo: et tutos vos hac in sede reponam?
Triginta statuunt illi munera nummos
Sanguinis ad p̄cium iusti. de hinc tempora captat

Passio dñi scđm Mattheum:

Opportuna reus sceleris mentisq; nefande
Iudeis solenne aderat iam pascha: Joānem
Ad sese Petrumq; vocans pia cura magistrī
Sic ait: ite citi nobis quoq; pascha paretis
Signa loci dabimus: que condita mente tenete
Occurret vobis portarum in limine quidam
Succinctus: dño portans mandāte lagenam:
Obseruate pares pueri vestigia: quamq;
Ille domū intrabit. pariter penetretis eadem:
Illic nam cupio vobiscum mandere pascha.
Sic epulas dño: mensamq; parare iubete.
Expediunt celeri gressu mandata magistrī:
Instruitur mensa: atq; epulis oneratur inemptis.
Accessit post hec dñs comitantibus illuc
Discipulis: et vesp̄er erat. discumbere iussis
Sic ait: vobis vnus me tradet amicus
Omnes tristitia affecti: atq; ita dicere pro se
Quisq;: ego num tanti sum rabbi criminis autor?
Respondens sic christus ait. qui tingit eadem
Nunc digitos vna mecumq; parapside cenat:
Hic erit ille reus tante impietatis et autor.
Te sibi: ve misero tantorum causa laborū
Qui fuerit. si non tetigisset limina vite
Quanto melius. Judas tunc incipit ipse:
Sum ne ego dic rabbi? dixisti reddidit ille
Accipiens post hec panē simul et benedixit:
Confringensq; dedit: sanctaq; est voce locutus.
Quisq; ex hoc capiat: corpusq; hoc quisq; tenete
Esse meū. et capiens calicē dedit: atq; ita fatur.
Ex hoc quisq; bibat: meus est nam sanguis: et alta
Crimina delebit. pro multis hic quoq; sanguis
Fundetur: varieq; hominū peccata remittet.
Dico autē vobis: nunq; ex hoc germine vitis
Ipse bibam: donec vobiscū regna parentis

Joānem et
petrum ex
euangelio
Luce.

Rasenam
vas vinarū
uz amphora
re capacez.

Rabbi. in
magister in
terptatur
nas rab est
magister.

Oliueti iu-
rta qđ erat

villa beiba-
nita: vt dixi-
mus.

Simon qđ
fuit antea
petri nomē
hoc ē simō
bariona
subaudi fi-
lius.

Bethsema-
ni. villa ad
radices quo-
q; montis.
oliueti. int-
pretaturq;
vallispin-
guis:

De corri-
puit hic au-
tor.
Sopor al-
tus. i. som-
nus pfun-
dus. Vergi-
lius. dulcis
et alta qes.

Passio dñi scđm Mattheum.

Extrema iam luce hominum mundiq; tenebo.
Dixit: oliueti montis de hinc summa petentes
Discipulos placida compellat voce magister.
Scandala me propter vos cuncti hac nocte feretis:
Namq; ita diuino cecinerunt carmine vates:
Percutiam custodem ouium pecorisq; magistrum
Dispersumq; pecus varias errare per oras
Logetur: sed cum vicina a morte resurgam:
Tos ego precedā galilei ad littoris oram.
Tunc Petrus: cuncti fuerint si scandala passi:
Non ego chare pater: Christus tunc incipit/immo
Dicam equidē tibi vera Simon. prius ipse negabis.
Ter me q; volucer cantet qui nunciat horas.
Ille tamen feruens cunctis animosior inquit:
Ipse ego te nunq; (fuerim si in morte) negabo
Sic omnes vna clamant voce sodales.
Hinc venit turba dñs comitante suorum
Bethsemani: que villa procul non distat ab vrbe.
Alloquiturq; suos: illuc dum tendo sedete
Exoroq; patrem. Petrus Zebedeaq; proles
Hunc sequitur. cepit tristari Christus: et inquit.
O quot perpetior fratres nunc mente labores:
Ad mortē vsq; meus languescit spiritus. hic nunc
State simul: mecumq; simul vigilate parumper.
Cumq; foret paulum Christus procul inde remotus:
In faciem cadit ipse suam: sic in da parentem
Alloquitur potis est si nunc pater a me recedat
Iste calix: verum tua fiat in omne voluntas.
Postea discipulos repetens: sopor altus habebat
Illos: excutiens somnos ita fatur. amici
Sic hem: nonne horam mecum vigilare potestis?
Jam vigiles estote parum: tentatio nam sic
pellitur. ipse quidē celer est nam spiritus: at sunt
Membra quidem non firma satis. cessitq; secundo

Passio dñi scđm Mattheum.

Oravitq; pater dicens / si nescit ab ore
Iste calix transire meo nisi potus amarum
Perpetiar mortem: pater ⁊ tua iustia capeffam.
Cumq; suos iterum repetisse cura magistri
Discipulos: grauer vidit dormire: nec illos
Excitat: at terno patrem sermone reuisens
Idem orans rediensq; suos dormire videbat.
Tunc sic alloquitur. licet en dormire parumper.
Filius ecce hominis tradetur: ⁊ hora propinquat.
Proditor ecce venit contra nos. surgite eamus.
Uix ea fatus erat. Judas comitante caterua
Fustibus armata ⁊ gladijs multaꝫ lucerna
In defessus adest: signumq; per oscula tradit.
Confestim ad Christus properans rabbiq; salutans
Oscula libauit. Christus tunc incipit ipse.
Que te causa trahit? quid ve huc accedis amice?
Extemplo in Jesum tunc omnes agmine facto
Coniecere manus: religant ⁊ vincula collo:
Precipitemq; trahunt manibus post terga reuinctis
Percutunt lacerantq; simul: orinemq; genasq;
Scindunt. at petrus tunc stricto corruit ense:
Auriculamq; secat Malcho: qui seruus erat tunc
Pontificis. petrum dictis affatur amicis
Christus. age o senio: vagina confere ferrum.
Nam gladio quicumq; ferit: gladio ipse peribit.
Nonne putas me posse meum exorare parentem:
Bissenilq; dabit plusq; legionibus vti?
Scripta tamen vatum sic sic implere necesse est.
Et turbam alloquitur sic hora Christus eadem.
Tanq; ad latronem gladijs sudibusq; parati
Uenistis pharisea cohors prensare magistrum?
Cum precepta dabam vobis temploꝫ sedebam:
In fontem cur me tunc non tenuisti amici?
Sic tamen id factum est: veterum vt monumenta librorũ

Filius hois.
In hebreo
filius adam:
qd̄ tũ nome
est hois cõe
tũ ppriũ p̄
migenis.

Corruit p
irruit nam
corruere e
cadere.

fiat quoq;
corripuit

Passio dñi scđm Mattheum.

Meridica ratione fiant. tunc quisq̄ gementes
Discipuli dño timidi fugere relicto.
Judaice gentes vinctum traxere magistrum
Ad caypham: qui primus erat p̄fesc̄ sacrorum:
Cū quo tunc scribe senior quoq̄ turba manebat.
At dñi longe sequitur vestigia Petrus.
Ingressusq̄ domū cū seruis atria seruat
Pontificis: sinē cupiens atq̄ omnia nosse.
Sacrorum proceres: scribe totusq̄ senatus
Perquirunt falso aliquo cū crimine testes:
In fontem vt perimant cristū: seuoq̄ trucident
Funere. sunt tandem gemini procede reperti:
Turbataq̄ simul clamant voce profani.
Nonne hic sacratū se posse resolvere templū:
Et triduo reparare nouum cum crimine dixit?
Assurgens princeps: nihil his ait ipse videris
Respondere viris: tua qui mala crimina pandunt?
Ille tamen miti despectans lumine terram
Conticuit. princeps loquitur reticēte magistro.
Adiuro te Chrīste dei per numina viui:
Ut dicas si vera dei sis ipse propago?
Respondit Chrīstus: dixisti: sed tamen inquam
Hoc ego nunc vobis: humano e sanguine natū
Cernetis: sed longa quidē post tēpora dextrā
Virtutis celebrare dei: nubēq̄ coruscā
Incolere: et sancta iustos in sede locare.
Unde sacerdotum princeps sua conscidit amens
Vestimēta loquens. hic blasphemauit. adhuc quid
Teste opus est nobis? non pernicioſa videntur
Verba viri? reus est mortis dixere frequentes.
Conspuit et faciem iudeus quisq̄ serenā:
His colaphis cedūt: et palmis ora notantes
Dicebant: quis te percussit Chrīste? fatere.
Vestibulo. Petrum videns ancilla sedentē

Pro cede.
i. p̄ morte
cristo infe-
renda.

Humano
sanguine
quē dixit fi-
lium hoīs.
Lōga tpa.
p̄ eoq̄ euā-
gelista di-
xit a modo
qđ potius
significat.
p̄ paulo post.

Passio dñi scdm Mattheum.

Sic ait: et Christi sociusq; comesq; fuisti
Tu quoq; sed coram tunc omnibus ille negavit.
Egressusq; foras vidit famula altera petrum:
Compellatq; suos: hic christi est quippe sodalis.
Obtestans claraq; iterum tunc voce negavit.
Nec christum se nosse galileus: et inde
Post paulum quidam dixerunt. Petre fuisti
Tu quoq;: tu certe Christi de plebe: loquela
Indicat id tua: sed tunc cepit fortius ille
Testari clareq; suum ab iurare magistrum.
Exemplo lucis cecinit prenunciatus ales.
Estq; recordatus verbi quod dixerat illi
Jesus: et egrediens. Petrus sua fleuit amare
Crimina: q; dominum iurando sepe negasset.
Lunq; foret christus per noctem plurima passus
Verbera: vel grauib; collisus et vndiq; pugnis:
Ipse suis minime poterat consistere plantis.
Et iam titonum linguens auroa iacentem
Generat: et totum iam curia magna senatum
Leperat: huc scribe senioz quoq; turba facerq;
Principibus comitata suis confluit: amarum
Traderet vt christo mortem. magno inde tumultu
Pilati pharisea cohors traduxit ad edes:
Ausonios qui tunc illic retinebat honores
Frangebataq; datos romano a principe fasces.
Tunc iudas tante damnatum crimine cedis
Sereputans solyme ter dena numismata turbe
Detulit: et tradens se inquit peccasse magistrum.
Ad nos quid spectat referunt? peccata videbis
Ipse tua. at iudas protectis ede monetis
Abcessit: laqueoq; diem sibi perfidus aufert.
Ad proceres statim lectis ex ede monetis
Dixerunt: capiat fedos non corbana nummos.
Sanguinis hoc precium est. sedit sententia cunctis

Galileus pe-
trus qui ex
bethsaida
galilee ci-
uitate erat
Abiurare
hoc est cum
iuramento
negare ver-
gilius abiu-
rator rap-
ine.

Titonum
mariti su-
um: sed im-
portuna in
tanto luctu
temporis de-
scriptio.

Frangebataq;
fasces. i. in-
signia pu-
re que erat
fasces hga-
ru q; exer-
cebat in fa-
cinorosos.

Aede. i. in
templo.

Corbana
iudeozu es-
rat erarius
vbi doa vo-
tua cōser-
uabantur
Prophete

Passio dñi scđm Mattheum.

f. zacharie
vni ex duo
decā pphe
tis minorib;
ca. xj. nō
serenię vt
hēt i mat
thei euang
gelio.

Barabas
tria errata
qd vltimas
longā bre
uiauīt z pe
nultimā po
sitione z na
tura quoq;
lōgā corri
puīt z pri
mā breues
pduxit.

Mercari ex illis siguli cognomen agellum:
Qui caperet reliquo peregrina cadauera in euo
Iudei id propter dixere acheldemach agrum.
Scriptaq; veridici sic sunt impleta prophete.
Presidis ante stetit conspectum christus: at ille
Tu rex? tu ne tenes solymorum gentis habenas?
Tu dicis christus respondit. at vndiq; turba
Confluit accusans: christus tñ tacebat
Non pilatus ait sentis tua crimina? quid stas?
Responde. at christus verbum nō redidit vllū.
Turbatus stupuit tam longa silentia preses.
Moris erat sacro dimittere paschate vinctū
Plebis ad arbitriū. preses tunc forte tenebat
Quēdā cōpedibus vinctū: sed barrabas illi
Nomen erat: captus: qm̄ mouisse tumultum
In populo z seua cum seditione ferebant.
Consiliū ad se reuocat pilatus: z inquit.
Quem vultis vobis proceres dimittier? hunc qui
Barabas: aut hunc qui fertur cognomine christus?
Ante sui soliū stetit vxor z ante tribunal
Coniugis: hacq; suum prefatur voce maritum.
Nil tibi cū iusto hoc fuerit charissime cōiūx:
Somnia me terrent. hodie sum plurima passa
Per visum hunc propter miris agitata figuris.
Tunc iterum preses solymos affatur: z inquit.
Ex his quē petitis nunc me laxare duobus.
Barabas cuncta peitur legione resolui.
Tunc pilatus ait. quid christus? turba repente
In cruce figatur. quapropter dixit ad illos
Preses: quid sceleris pro tanta morte subiuit?
Tunc omnes vno clamant ore furentes
In cruce figatur legis destructor z hostis.
Ille videns se posse nihil prodesse loquendo:
Sed magis in populo fieri clamante tumultum:

Passio dñi scdm Mattheum.

Accepta palmas pilatus proluuit vnda
Innocuus dicens ego sum: ne sanguine iusti
Pollutus: crimē vobis deus omne rependat.
Omnibus vna fuit tunc vox: super iste redundet
Nos sanguis nostrosq; simul pilate nepotes.
Barabas e vinculis cōfestim soluitur arcus.
Innumeris aut cōcūsus ⁊ vndiq; flagris
Judaice (o pietas) christus datur ipse caterue.
Pilati tunc seua cohors pretoria cōplens
Vocibus: arripuit christū: turbamq; vocauit.
Loccineā egressi chlamydē: christo inde dedere:
Sentibus ⁊ capiti rigidā incussere coronā.
Illius ⁊ dextra post hec caua fertur arundo:
Et genibus flexis illudunt, atq; ita fantur.
Diudeorū salue rex inciyte aueq;
Conspuitur post hec laceratus ⁊ vndiq; vultus:
Et caudā capiti incutiūt chlamyde inde reiecta
Ipse suo illusus vestitur christus amictu.
Ducitur iniusta damnatus morte per orbem.
Hinc vrbe egressi venientem ad menia quendam.
Conspiciunt: nomenq; simon: patriamq; ferebat
Lyrenen. iudea capit quem turba: crucemq;
Ferre iubet. locus est qui golgata fertur. ad illum
Caluarie traxere locum gens perfida christum.
Magna p plangentum mulierum turba secuta est
Ad quas christus ait: quid nate hec funera fletis
Hierusalē? deflete super vos ⁊ super ipsa
Pignora: que nunquā melius peperisse feretis.
Tempus erit: quo queq; gemēs ita femina dicat:
Felix o mulier sterilis: venterq; beatus
Quimū dederit qui pignora nulla parenti.
Ubera que nimiū felicia lacte carebūt.
Incipient matres tūc dicere montibus in nos
Corruite: ⁊ cūctas colles operite maritas.

Incussere
p impssere
siue infixe
re.

Caluarie
q: illo in lo
co putaba-
tur fuisse a-
dam prini
parentis: ca
pitis crane
um.

Feretis. i.
aliqui dice-
tis melius
fuisse non
peperisse.

Passio dñi scdm Mattheum.

Et duo cum christo dextra leuacq; latrones
In cruce tolluntur. scelus o pietasq; pudorq;
Cum deus in medio latronū morte locetur.
Hinc pharisea cohors diuina in veste laborat:
Namq; cupit sibi quisq; dari tunc: deniq; christi
Inter iudeos sortita est tessera vestem.
Causa quoq; apposita est diuino in vertice graijs
Illa notis solimisq; simul latijsq; figuris.
Nazarenus adest (dicebat littera) Jesus
Rex iudeorum. sic illudente caterua.
Sub ioue in exhausto pendebas christe labore.
Deuouet hunc quicūq; videt nugatua ⁊ inquit:
Uab qui fassus eras diuinum soluere templum.
Et triduo te posse nouum instaurare. quid hic stas?
In columen te redde: crucem nunc christe relinuas:
Filius es si nempe dei. sic omnes ad vnum
Exclamant: alios potuit qui reddere saluos
Se non posse pudor: sise nunc liberat: omnes
Credemus: natumq; dei reputabimus omnes.
Ex templo e sexta celum subteritur hora.
Ad nonam vsq; latet picea ferrugine olympus.
Tunc nonam christus clamauit circiter horam:
O heli atq; heli quid me pater alme relinquis?
Hic vocat heliam dicebat turba: parumper
An veniat remoremur ait: qui liberet ipsum.
Ipsa crucem prope mater erat charusq; iohannes
Cum cleophe martheq; soror. respexit ad illas.
Christus: ⁊ alloquitur tali sermone parentem:
Filius ecce tuus mulier: dixitq; ioani.
Hanc cole: que tua nunc summa pietate parentem:
Ille suam ex illo suscepit tempore matrem.
Iamq; videns iesus mortalia queq; fuisse
Consummata: cupit vatum quoq; vera probari.
Scripta: ait o sitio: statim completur aceto

Tessera cū
vulgo pu-
tat tesseri
sive talis h
fuisse actū.

Sub ioue.
i. sub domo
sive sub ae-
re. qz iouis
oia plena ⁊
iupiter qd
cūq; vides
Sub text.
.i. nubibus
obducitur.
Ferrugine
.i. purpura
in nigrores
⁊ gēte. Ex
vergi. pri.
georgi.

Passio dñi scđm Mattheum.

Spongia: quam summa iudeus arundine fixit:
Admouitq; ori. tunc christus dixit et illa
Consumata quicquid sunt que scripsere prophete.
Post inquit miti suspectans lumine celum:
In manibus pater alme tuis cōmendo sacratā
Hanc animā. caput ipse suum deflexit: et illam
Confestim moriens animam exalauit opimam.
Nec mora sacrate velum conscinditur edis
Ingentemq; dedit tellus tremefacta fragorem
Saxaq; terribili penitus sunt scissa ruina:
Multaq; preterea sanctorum egressa sepulchris
Corpora. centurio tunc tandem dixit: amici
Vere erat ille dei sacer omnipotentis alumnus.
Tunc quidā e solymis fregerunt crura latronū.
Sed spirasse videns christum Longinus in illū
Fertur: et in festo cōfodit vulnere pectus.
Continuo fluxere simul cruoz vndaq; ab illo
Pectore: quod nostro potuit pro crimine. et vnda
Prebuit: vt veteri purgentur labe nocentes.
Occiduum titan tandem remeabat ab orbem:
Plenus adest quidē pietatis nomine Joseph
Discipulusq; latens: argenti diues et auri:
Pilatumq; petit: Christi q; cadauera poscit.
Ille iubet sanctum poscenti reddere corpus.
Et cruce continuo patrem dominūq; refixit
Joseph: et assumptū conuoluit sindone corpus.
Imposuitq; nouo quod fecerat ipse sepulchro.
Admouitq; ingens tumuli super ostia saxum.

¶ Finis.

¶ Quis ferus vsq; adeo seuatq; immanior omni:
Ligride/ vt orbatas vincat feritate leenas:
Qui tecum pia virgo vetet conferre dolores
Et gemitus possitq; genis tua vulnera siccis
Spectare: aut scissis non eiulare capillis?

Niam opl
mazer Ju
uenale sū
ptum est.

Passio dñi scđm Mattheum.

Hunc pro corde quidē gestare adamantā putandū est.
Pectore: vel triplex circum p̄cordia ferrum.
En lacerum minui suspectas verberē natum:
Sanguinis ⁊ largos fundentem corpore fontes:
Affixumq; cruci nostro pro crimine aperto
Pectore: ⁊ immerito vinctum diademate crines.
Infelixq; vides sentes penetrasse cerebrum.
Quod scelus o solymi gens immanissima tanto
Supplicio dignum est: meritis ita gratia tantis
P̄nditur/emeruit mortem quo crimine summus
Omnipotens mundiq; pater rerumq; creator:
Quid potuit nam polo spectasse sub omni
Seuius:heu satius potuit fecisse ruinam
Orbis/quā tantū caderet sine crimine corpus.
Quisquis ades/tantumq; nephas lachrymabile cernis:
Accum flere iuuet/matrem comitemur acerbis
Luctibus: ⁊ mestis plangamus pectora palmis.
Sed que causa necis: quis tanti funeris auctor
Addixit mortis: cur se deus atq; figuram
Mortalem summi: cur hic moderator olympi
Induit: ⁊ nostros voluit tolerare labores
Maiores ve pati: frigus sentire famemq;
Et potuit gressus peregrina ad limina ferri:
Sepius atq; pati potuit deus ipse repulsam.
Proh pietas/proh magnus amor. nos causa laborū
Lanorū ingrati. Christo moriente salutem
Inuenit mortale genus. magna atria celi
Ecce patent/que clausa prius: que peruia nulli
Ante fuere viro. vicit moriendo tenebras
Tartareas vinctumq; premit modo cerberon. ante
Liber ⁊ immaniterrebat cuncta boatu
Proh pietas sanctos tetra de carcere patres
Ut soluas: ⁊ antiqua a labe redemptos
Prestes: proh pateris partes deus ipse reorum:

Carmē Philippi Beroaldi de die dñice passionis.

Hec oculis hec mente tui tormenta magistri
Aspice: quem fastus rerumq; immensa cupido
Occupat: et nescis minimū perferre doloris.
Te quoq; qui laceras carpis cediq; cruciq;
Affigis: mitti despectat lumine: regnum
Promittit celeste tibi: modo cedis ab alto
Pectore peniteat: tanta est clementia regis.
Nos quoq; qui lachrymis matrē comitamur in isto
Funere: vult passis manibus cōplectier: atq;
Ex cruce cōpellat: nostram sitiusc; salutem:
Nosq; cupit vacuas celi replere cathedras.

Carmen philippi Beroal di de die dominice passionis.

Enit mesta dies: redijt lachrymabile tempus/
Sancta salutiferi celebrantur funera xpi
Nunc oculi rubeāt fletu: nunc pectora plāctu
Liuida sint: crebris singultibus ilia vellat
Quisquis amat xpi nomē vel numē adorat

Hec lugenda dies: nigroq; notanda lapillo est.

Gaudia. nequitie. veneralis. conuiuia. lusus.

Scomma. voluptates. risusq;. iociq;. salesq;

Este procul. veniant cum solitudine fletus.

Cura. dolor. gemitus. meroz. suspiria. luctus.

Hec est atra dies atro signanda colore.

Nunc sint pullati proceres: pullataq; turba.

Atrati pariter veniant iuuenesq; senesq;.

Omnis vestita veletur femina fusco.

Aereat omnia ager. mōs. syue. flumina colles.

Aereat omne genus pecudum. genus omne ferarum.

Squammosumq; pecus pisces. picteq; volucres.

Aer. vulcanus. tellus. mare. cynthia. thitan.

Sidera. celicole. mundus sint omnia mesta.

Ilia velat.
Exhortatio
in. j. eplaz.
ilia ducat z
Columela
la in horto
ilia vellat.
idest spiri-
tum anhe-
lādo erau-
riat.
Scōma. i.
dicteriu fa-
cetum.
Pullati p
ceres. Ex
Juvenale
i. nigra ve-
ste induti.
Atrati ides
est qd pul-
lati.
Heraclyti
philosophi
q quoues
domo egre-
diebat fle-
bat.

Carmen Philippi Beroaldi

Hec est mesta dies meroris conscia magni
 Hunc heraclyti lochrymas vultusq; seueros
 Crassi: z Xenocratis faciem frontemq; Catonis:
 Squalentemq; decet barbam vsurpare reorum
 Nemo vel infectas cocco vel murisse vestes
 Induat: ostrini nemo tyrijsq; coloris
 Vestimenta gerat. non fuluo splendeat auro
 Torquis: nec digitos oneret carbunculus ardens:
 Nec premat articulos adamas viridisq; smaragdus.
 Impereq; come sit crinibus emula barba.
 Non cerusatis incedat femina buccis:
 Nullaq; pigmentis linat os/aut labra coloret.
 Non matrona potens gemmata monilia gestet:
 Nec segmenta ferant aut lutea flámea sponse
 Hec est illa dies: qua per tormenta/labores/
 Mille alapas. mille z colaphos. conuicia mille
 Mille flagelliferos tortores. verbera mille.
 Et recutitorum ludibria iudeorum:
 Ille opifex rerum christus mundi q; capacis
 Conditor excellens: z inenarrabilis autor
 In cruce suffixis manibus pedibusq; pependit
 Spinea ferta gerens: myrrhataq; pocula gustans.
 O funesta dies/o lamentabile letum:
 O gentis rabies: o mens furibunda profane:
 O scelerata cohors lybicus truculentior vrsis:
 Ligredeq; hircana: siculaq; immanior aula.
 Siccine sacrilegas vos iuuit sanguine sancto
 Cōmaculare manus iudei: z vedere morti
 Illum/qui vobis vitam lucemq; benignus
 Donarat: campos qui lacte z melle fluentes
 Imperiumq; potens dederat: sedesq; beatas.
 Qui pharium mergens erythreo in gurgite regem
 Asseruit vestros in libertate parentes.
 O scelus o labes monstrum portentaq; dira

Crassius
 agelastes
 quē semeli
 vita dixit.
 Lucillus rē-
 sisse. Xeno-
 crates z ca-
 to q; seueris-
 simi fuerūt
 Emulabar
 ba. i. taz foe-
 da quā sūt
 crines.

Flámea.
 velamina
 nouarum
 nuptiarum.

Aula sicu-
 la. nā in si-
 cilia fuerūt
 tyrāni pha-
 larís dioní-
 sius z alij.
 Pharium
 egiptium a
 pharo ale-
 xandrino.
 Erythreo. i.
 rubro.

De die vñice passionis.

Asportanda procul/terraſq; agitanda per omnes:

Tu ne paleſtine ſoboles nequiſſima gentis

Audebas tam grande nefas/vt perdere velles

Qui te ſeruauit per ſecula plurima chriſtum:

Qui ſacras leges diuinaq; dogmata moſi

Tradidit: & ſcriptas ſolymorū in monte tabellas:

vt tu palmiferis ſancta in regionibus eſſes?

Heu quas perſoluis grates pro munere tanto

Heu que pro meritis tantis ingrata rependis?

Et quod idumeo reperitur crimine maius:

Crimine/quod nulli poſſint equare nepotes:

Crimine quod cunctis ſit deteſtabile ſeclis.

Nulla ne veſanum potuit cohibere furorem

Religio: non cana fides: non inclyta virtus

Diſcorū: nō tanta pij miracula chriſti:

Non tot veridicis predicta oracla prophetis.

Sacrilegis valuerunt animos reuocare furentes

Conſilijs: tam dira lues precordia preſſit:

o mortale genus vecors: o pectora ceca.

o genus infelix ſolymorum & ceca futuri:

Perdere dum chriſtum affectas/te perfida perdis.

Nam vos dira manent tormenta/ & ſeuā gehenne

Supplicia/excruciant ignes flammeq; perurunt

Sulphuree/luitis meritas ſemperq; luetis

Penas pro ſcelere hoc infando a talibus auſis.

Sors natos eadem inſequitur/ſeriemq; nepotum.

Cunctaq; poſteritas huic eſt obnoxia culpe.

Et purgare datur nulli commiſſa parentum:

Quin vos dira coquant mortis tormenta ſecunde.

Sic circunciſe mulctantur crimina gentis:

Sicq; patres:nati: ſic qui naſcentur ab illis:

Nullus habet ſtabiles ſedes iudeus apella:

Nulli certa domus/nulli ſua rura coluntur.

Utq; procelloſo iactatur in equore cymba:

Palmife =
ris: quia in
deā palmis
arboribus ē
frequens.

Canafides
ex vergilio
in pr. encl.

Mortis ſe-
cunde. que
eſt aīc nāp
ma eſt diſſo-
lutio animi
a corpore.

Apella. ſ.
recutitus.
horati' cre-
dat hoc iu-
de' apella

Carmen Philippi Beroaldi.

Sudificus
i. serenū in
ducens qñ
perflat.
Verpus. iu
de. sic ap=
pellat a iu=
uenale z
Martiale.

Mutilata
i. circūcisa.

Elysiū. i. ce
lū qđ est q=
es bñōz si=
cut poete
dicunt.
Niveis la=
pillis res
antiquorū
more vt in

Quam velis z remigio ac rectore carentem
Sudificus boreas rapit huc/notus humidus illuc:
Hinc euri versat rabies: at cir cius illinc:
Afflictamq; rotant in festo turbine venti:
Haud aliam degens vitam fugitiuus z erro
Errabunda trahit vestigia: fertur z illinc:
Huc redit: z nusq; figit patrimonia verpus:
Lucifuga: infamis vitiato fedus odore.
Utiq; aquillam cygnus: cornicem noctua/miluum
Coruus/murem elephas: gallum germanicus odit
Uti congrum murena/lupum canis: vt camelum.
Odit equus/sic cuncti homines odere nefandam
Progeniem: direq; cauent commercia gentis.
Ite igitur vesana manus recutitaq; proles
Ite palestini generis mutilata propago:
Fugite preclarum de seruatore tropheum:
Sacrilegas armate manus/linguasq; procaces
Exercete odijs: z christi poscite mortem:
Mortem: que vobis flagrantia tartara pandit.
Mortem: que nobis patefecit limina celi.
Que mortis vires z formidabile virus
Insidiatoris fracta ceruice draconis
Extinxit: rupit pedicas: nodosq; resoluit.
O mors tu nobis vitalia lumina prebes
Nectar z ambrosie succos tu sancta propinas:
Per te tartareos manes: immane barathrum.
Infernosq; lacus stygios plutonia regna
Effugimus: per te sublimia tecta petuntur.
Panditur elysium per te: sedesq; beate.
Per te syderei penetramus limen olympi.
Per te parata salus. per te celestia regna.
Hec nobis obtanda dies venerandaq; cultu
Precipuo. niveis hec est signanda lapillis.
Quare o cultores christi fideiq; probate:

De die dominice passionis.

Quos habuit modo squallenti lugere iubebam:
Mutato cultu pro mestis sumite letas:
Pro nigris tyriasque togas/infectaque cocco.
Pallia. sint gemme digitis. ceruicibus aurum.
Pro lachrymis risus. pro planctu gaudia sunt.
Pro merore ioci: pro sollicitudine lusus.
Hec celebranda pio semper venerandaque cultu
Hec nobis est festa dies/qua sanguine fuso
Christus tormentis et funere functus acerbo
Faucibus eripuit sathane eternisque gehenne
Supplicij mortale genus ac morte secunda
Christe patris summi non enarrabile verbum:
Christe dei virtus: sapientia summa parentis
Aeterne eterno mundum cum patre gubernans:
Christe potens rerum Maria de virgine nate.
Que genitrix sine patre fuit sinceraque virgo
Sola salutiferam peperit sine coniuge prolem
Omnipotens te christe precor miserere philippi:
Si puro te corde colo/si numen adoro
Christe tuum/legesque tuas/si dogmata sector
Christe tua/trinum veneror te nomine et unum:
Da veniam erranti/parcas peccasse fatenti.
Succurrasque meis rex clementissime rebus:
Ut viuum felix et mente et corpore sanus:
Aeternique fruar post mortem luminis aura.
Christe piam matrem fratres charosque propinquos
Et mihi iocundos per tempora longa sodales
Custodire velis: queso o rex maxime regum.
Hoc precor imprimis/hec sint rata vota precantis
Bentyuolum pylia nobis etate parentem
Bentyuolamque domum serues: ut prospera felix
Floreat: utque diu patrie moderetur habenas:
Fortunata bonis cunctis et perside gaza
Auxiliumque feras miseris mortalibus Amen.

principio de
xist nigro
notanda la-
pillo.

Sathane
ratio exigit
ut penultima
sit longa
sed vsu se
quitur qui
plerumque
errat.

Bentyuolam
domum in qua
Beroaldus
fuit famili-
aris.
Perside
gaza que re-
ges persarum
ditissimi sunt

~~estas lamenciones son dem...~~

¶ Versus antonij Flaminij

seculi super titulo Crucis Redemptoris nostri
Romae inuento.

Certa salutiferi cernis monumenta triumphi.
Et lachrimis felix immadet ara pijs.
Jam canit ausonie: clare testantur athene
Lingua deum rauco gutture ructat anus.
Lucet agenozeis gelido fera vertice nautis
Limba: sed hybernum sentit adunca salum.
Maufraga non referet madida cum veste tabella:
Quisquis in hoc salvas sydere verrit aquas.

¶ Impressum compluti. Anno domini.
Millesimo quingentesimo septimo.
xxv. kalendas Maij/apud
Raymundū d'petras.

estas lamenciones son & veloz q3 colega

Handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and illegible.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

LECTURE 10

PROBLEMS